

LIETUVOS PRAEITIS VAIZDAI

DR. ANTANAS JUŠK A, Chicago, Ill.

Dr. V. Sruogienė parašė stambų, 940 puslapių, veikalą: "Lietuvos Istorija", antrinė antraštė: "Lietuva amžių sukury". Autorė yra pačiam amžiaus pažėgume, studijavusi keliuose universitetuose, įsigijusi Vokietijoje filosofijos daktaro laipsnį, dėjęs istoriją Kaune, Vokietijoje tremties gimnazijose ir Chicagoje Augštesnėje lituanistikos mokykloje, parašiusi eilę straipsnių istorinėm temom ir istorijos vadovėlių.

Autorė ir leidėjas

Šio paskutinio veikalo rašymo sąlygos jai buvo sunkios: nebuvo prieinami visi šaltiniai, literatūra, nukentėjusi jos sveikata dėl eismo nelaimės, leidėjo reikalavimai vis skubėti. Ji dirbo iš peties — kitam dveji metai tokiai knygai parašyti būtų per trumpas laikas. Autorė pasisako, kad šis jos darbas dėl daugelio priežasčių nėra lygus bei proporcingas. Iš šalies teko patirti, kad leidėjas su jos rankraščiu pasielgė savarakiškai — kaip kurios knygos skyrius, pavyzdžiui "Atgimusi nepriklausomoji Lietuvos respublika" apkarpė, sutrumpino, neatsiklausęs rašytojos.

Panašiai atsitiko ir su veikalo pavadinimu: autorė norėjusi jam duoti kuklų pavadinimą: "Lietuva amžių sukury", o leidėjas paskelbė iš anksto telesią "Lietuvos istorija". Jos parinktas pavadinimas knygai pilnai atitinka, gi Lietuvos istorijos vardas jai peraugstas, nes išlaiko kritikos. Juk rimtam veikalui nepakanka surasti šaltinių, jo plačiausias ištraukas nurašyti, kaip kad autorė daro, paliekant pačiam skaitytojų spregti, kas gi jų buvo autorius: patikimas pilnai ar iš dalies, ar vienu žodžiu išsireiškiant — ci tuotas aprašymas fantastiškas, anas realus, tikras....

Moksliniam veikalui netinka ir pažodžiui nusirašymas, kaip kad autorė pasielgė (gera tiek, kad turėjo drąsos viešai prisipažinti) su dr. J. Puzino rašiniais iš Lietuvos proistorės. Skaito tytojas mažiau pasiges, bereikalo autorė būkštauti, senovės lietuvių pagoniško tikėjimo platus analizavimo, jam bus skaudu, kad tokioje knygoje lietuviškai išsivijai, net ir Amerikoje begyvenančiai, neskirta nė vieno puslapio. Taip atrodytų, kad be tos išsivijos pagalba Lietuva tapo laisva, iš griuvėsių atsistatė. Kieno čia kaltė — autorės ar leidėjo, kad knyga liko be pabaigos?

Knygos leidėjas yra Tėvynės Mylėtojų draugija, sulaukusi 60 metų, išleidusi keletą knygų, besirūpinanti lietuviška kultūra ir švietimu. Tektu ją pagirti, kad tokiu būdu ji pasirinko savo sukaityti atžymėti. Jai tokios knygos išleidimas daug kainavo — juk vienų iliustracijų esama daugiau kaip 400. Tačiau tokiu kapitaliniu veikalui leidėjas galėjo pasirinkti ir žmonišką spaustuvę — šriftas neaiškus, suteptas, kaip kurios iliustracijos tiesiog murzinos, kaip kurios nereikšmingos, būtų buvę žymiai geriau mažiau — geresnių, negu daug — prastų. Vienas taurus knygos mylėtojas man skundėsi — prasta tos knygos išleidimo technika, o kaina milžiniška — kainuoja 12 dolerių. Spaudos darba atliko savaitraščio "Sandara" spaustuve. Primintina, kad lietuvių kalba su dideliais trūkumais, pasitaiko daug ir korektūros klaidų.

Nelengva tokiai knygai pateikti objektyvią recenziją. Atkreipsime dėmesį į tuos faktus, kuriuos autorė savaip nušviečia, šališkas išvadas padaro.

Apkaltinti popiežiai

Dr. V. Sruogienė į popiežius pažiūri kaip į valdovus, karalius, mažiau kaip į Kristaus vietininkus, besirūpinančius žmonių sielom. Jai atrodo, kad šie per savus pasiuntinius yra susirūpinę Lenkijos karalyste, bedėdą pastangas, kad Lietuva nuo šios niekuomet neatsiskirtų, liktų amžinoje unijoje. Galėjo tokių minčių turėti vienas kitas 17 ar 18 šimtmečio Vatikano nuncių, begyvenas Lenkijoje, bet tai neleidžia daryti dar išvados, kad Romos kurijos buvo tokia oficiali mintis, kad popiežiai buvo priešingi laisvai ir nepriklausomai Lietuvai.

Istorikė savo šališkumą išryškina knygos pabaigoje. Ji vos viename puslapyje paliečia tik

E. Plateraitė

Apie ją rašoma "Lietuvos istorijos" knygoje

binis reikalus laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje. Jos žymesni faktai yra šie nurodyti — Lietuvos bažnytinės provincijos iškūrimas, konkordato sudarymas, ginčai dėl jo vykdymo, nuncių pasitraukimas iš mūsų krašto. Konstatavusi tuos istorinius įvykius, autorė išsina su plačiausia išvada: "Taip bažnytiniai santykiai iki galo liko neaiškūs, o Vatikanas — Lietuvai nepalankus" (psl. 934).

Konkordatą, varžydama katalikams spaudos ir susirinkimų laisvę, laužė tuometinė Lietuvos vyriausybė. Popiežiaus nuncių už tai protestavo, jam buvo įsakyta iš mūsų krašto išvykti. Tie du dalykai parodo Lietuvos vyriausybės nepalankumą Vatikaniui, o ne Vatikano nepalankumą mums. Autorė galėjo išvesti Vatikano nepalankumą mums iš to fakto, kad šis su Lenkija sudarė 1925 m. konkordatą, kur Vilniaus vyskupija yra Lenkijos bažnytinė provincija. Ji tą faktą pamiršo.

Visų pirma Vilnių iš mūsų ne Vatikanas atėmė, ne jis jį mums ir galėjo grąžinti. Lenkai su šventu Tėvu pirmiau padarė sutartį, kodėl gi mūsų vyriausybė taip i'rai laukė, nors buvo žinoma, kad tarp Lenkijos ir Vatikano derybos eina į pabaigą? Ir Vilniaus klausime Vatikanas parodė mums supratimo — Pijus XI Vilniaus vyskupu buvo paskyręs lietuvių Jurgį Matulevičių. Vilnių lenkams užgrobus, Vatikanas jo iš sosto nepašalino, jis jame dar kelerius metus pasilik. Matulevičius pats prašėsi atleidžiamas, nes jo ganytojavimo sąlygos buvo nebe-pakenčiamos. Jo įpėdnio lenkiškai prosovinistinė linija nebuvo miela Vatikaniui, bet ką jis galėjo padaryti? Vilniaus krašte — lenkų persvara, tarp Lenkijos ir Lietuvos — akla siena, jokių santykių, įtempties stovis. Jei-gu tokioje padėtyje Vilnius būtų ir j Lietuvos bažnytinę provinciją įjungtas, praktiškai nebūtų buvę jokio santykiavimo. O jei Matulevičiaus įpėdiniu būtų likęs vėl lietuvis, ar jį lenkai būtų pakentę?

Kiekvienas medalis turi ir antrą pusę. Jei ir būtų buvęs vienas kitas popiežius, kuris Lenkijai kaip didelei ir katalikiškai tautai parodė ypatingo respekto, ar dėlto reikėtų kaltinti, įtarinėti šališkumą? Juk ir mums kaip kurie popiežiai parodė didelės meilės, augšto sutarimo. Gaila, kad apie tokius autorė nutylėjo, užuolnkom praėjo. Ji, pavyzdžiui, Mindaugo krikštui, jo karūnavimui, jo santykiams su Vatikanu tepasiskiria vos du lapus. Jai čia reikėjo parodyti, išryškinti kad tuometinis popiežius Inocentas IV buvo mūsų karaliaus ypatingas draugas, globėjas. Lyg ir norisi įtarti, kad tokių momentų autorė vengė, idant negriūtų jos neįrodyta, a proiri tēzė — bažnytiniai santykiai liko neaiškūs, o Vatikanas — Lietuvai nepalankus.

Apie jėzuitus

Lietuvoje darbavosi daugelis vienuolynų — vyrų ir moterų. Jų visų nuopelnai švietimo, labdarybės, srityse yra dideli. Dr. V. Sruogienė savoje istorijoje kalba vien apie jėzuitus, kitus apleidama, arba jų veiklą vienu kitu žodžiu įvertindama. Ji pasirinko jėzuitus.

Mūsų krašte tėvai jėzuitai įsikūrė 16 šimtmečiuje. Juos 1569 m. pasikvietė Vilniaus vyskupas Protasevičius. Apie jų veiklą dr. A. Šapoka savoje istorijoje (255 psl.) pažymi, kad šie veikiai įsigijo visuomenės simpatijų, jų mokyklos buvusios pilnos mokinių, jie pirmieji susirūpino liaudimi — sakydami lietuviškų pamokslus, spausdindami lietuviškas knygas, sukurdami ištisą barokinę epochą tiek Europoje, tiek Lietuvoje. Kitas istorikas, prof. S. Sužiedėlis, šiais metais, Chicagoje, Vilniaus universiteto minėjime, kalbėdamas išskėlė jų didžiulius nuopelnus lietuviškai kultūrai.

Dr. V. Sruogienė į tėvus jėzuitus pažiūrėjo iš kitos pusės. Ji jiems nepalanki, nedraugiška. Jiems ji ir kaltinimus suranda. Pasak jos, tėvams jėzuitams įsikūrus Lietuvoje ir Katalikų Bažnyčiai, pradėjus kovą prieš protestantizmą, ėmė nykti tolerancingumas, darnus sugyvenimas, liko pasėta tikybinio nepakantumo sėkla (psl. 449).

Protestantizmas pirmiau įsigalėjo, vėliau mūsų krašte atsirado jėzuitai. Naujo tikėjimo šalininkai paskelbė dėsni — cuius regio, eius religio: kieno valdžia, to ir tikyba. To įstatymo ir Lietuvos pirmieji protestantai laikėsi. Jų didieji vadai — Mikalojus Radvila Rudasis ir Mikalojus Radvila Rudasis — perėjo į naują tikėjimą jau 1550 m., dvidešimts metų anksčiau negu jėzuitai Lietuvoje įsikūrė.

Kaipgi tie mūsų didikai tą naują tikėjimą platinę? Tėbūna leis ta pačiai autoriui pasakoti.... "kur tik siekė Radvilų galia, buvo steigiamos protestantų bažnyčios, mokyklos, katalikų bažnyčios uždaromos, iš kaimų ir miestelių išvaromi klebonai.... Bajorė S. Markuvienė šiluvos dvarą užrašė protestantų bažnyčiai ir mokyklai, įsakydama testamentu, kad toje mokykloje būtų mokytojai turėsią būti evangelikai, o mokiniai, jei ir katalikai, tai šventadieniais privaleis lankyti protestantų bažnyčią.... Kristupas Radvila patastė Biržų miestiečiams sąlyga, kad jų burmistras ir suolininkai būtų tik protestantai. Netrukus beveik visi Ponių Tarybos nariai atsisakė katalikybės (424-25 psl.). Ar tokie naujo tikėjimo platinimo metodai yra suderinami su darniu sugyvenimu, tolerancingumu, tikybinio pakantumo dvasia? Juos pirmieji pradėjo naudoti protestantai. Dr. Sruogienė kitų kaltes jėzuitams priskyrė, pamiršdama, kad dvidešimt puslapių anksmi dėstyti graikų kalbą savose

Kotryna Grigaitytė

VIZIJA

Kai vėjas užpūtė žvaigždės
Tą vieną rytmetį,
Uola alsavo man į veidą
Ir šurkštelio žolės žvimbė
Dainą rūstę.
Ar aš buvau tam skęstančiam laive
Ar aš buvau tenai,
Kad vėl čia atsibūčiau?
Regiu kaip susižvalgo
Bežadės baltos statulos
Ir rausti pradeda
Danguos mažytis kraštas.
Tik neseniai buvau pas motiną:
Sūldžiaus rankas ugniakure namų,
Svirplys nedrąsiai čirpė,
Drugelis sukos palubėj —
— Nuo žibalinės lempos
Buvo taip šviesu...
Kodėl jūs išvedėt mane iš ten
Bežadės statulos?!

Nuo tolimų, nuo mėlynųjų girių,
Pakilo paukščių virtinės;
Žegnodami laukus
Sparnų ritmingais mostais
Pasuko jie pietų keliais.
Išsitiesė diena liepsnojančiais plaukais
Ir baltus vėpalius prisagstė
Žemės rėžiuose;
Ataudė saulės spinduliai,
Rugių želmenimis apkašė
Liepsnojančiais plaukais
Rudens diena
Skausmingai išsiredžius.

čiau apie protestantus rašė. Rimtas istorikas taip nedaro.

Dr. V. Sruogienė kaltina Žygimantą IV Vazą, Lenkijos karalių, Lietuvai didįjį kunigaikštį, katalikišką fanatiškumą, kurį jam įkvėpė jo auklėtojai vokiečiai jėzuitai. Valdovas, anot jos, "pasiryžo išnaikinti nekatalikus savo valdomose valstybėse" (507 psl.). Kaltinimas stiprus, tačiau žiūrėkime, ar au-

Tytuvėnai

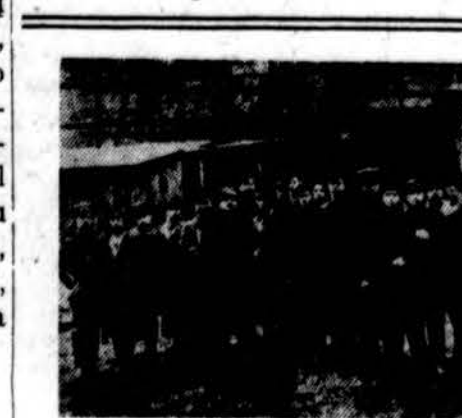
torė jį įrodo? Vienintelį argumentą ji patiekia — girdi, šio karaliaus viešpatavimo pabaigoje vos keli senatoriai beliko protestantai. Neuztenka tokio vieno fakto, juk senatoriai į katalikybę galėjo pereiti ir karaliaus nevertėdami, be jokios prievartos, be ausmių. Autorė nurodo čia pat ir to meto katalikų veiklos metodus: "...veikė įvairiais būdais: per pamokslus, mokyklas, skiriant į atsakingus urėdus vien katalikus, ruošiant įspūdingas šventes su procesijom, vaidinimais, s'f' tant puošnias barokines bažnyčias, kurios patraukdavo minias, negu kuklius protestantų maldos namai" (psl. 507). Išskyrus vien katalikų skyrimą į augštesnius urėdus, visuose kituose veiklos metoduose niekur nesimato to katalikiško fanatiškumo, kuriuo karalių jėzuitai buvo užkrėte. Gal tas karalius tokiu katalikišku fanatiku ir buvo, nenoriu neigti, tačiau teigiant reikia ir įrodyti, kad istorikė nepadaro, žaizdama tuščiais kaltinimais.

Jėzuitai ir patriotizmas

Kitoje vietoje dr. V. Sruogienė prikimba prie tėvų jėzuitų, varžė jie laisvą mintį, drausdaitai, kad dvidešimt puslapių anksmi dėstyti graikų kalbą savose

mokyklose, idant per ją neišsiveržtų pagoniškos erėzijos. Teigia, bet teigimo niekur neįrodo, skaitytojas pats norėtų tokį faktą patikrinti, reikėtų pažymėti bent šaltinį, iš kur tai paimita? Arba vėl — jėzuitams terpėjo išauklėti gerus Romos katalikus, o ne krašto piliečius. Dėl to padidėjęs bajorų savanaudiškumas, susilpnėjęs jų valstybinio atsakingumo jausmas.... Katalikų Bažnyčios mintis, kurią tėvai jėzuitai visuomet gerai suvokdavo, buvo ir paliks — kas yra geras katalikas, tas tuo pačiu yra ir geru valstybės piliečiu. Tėvai jėzuitai tam dėsnį atstovavo. Jie savo mokinuose sten-gėsi pažadinti atsakomybės jausmą prieš savo tautą. Juk pvz. tėvas Skarga Vilniaus bažnyčiose, per savo pamokslus, pliekė plekę bajorus, kad šie tesirūpina savanaudiškumu, pamiršdami bendrą gerovę, valstybinius reikalus. Tautiniais dalykais jie visuomet buvo jautrūs — jie pirmieji lietuvių kalba liaudžiai lininkai paskelbė dėsni — cuius regio, eius religio: kieno valdžia, to ir tikyba. To įstatymo ir Lietuvos pirmieji protestantai laikėsi. Jų didieji vadai — Mikalojus Radvila Rudasis ir Mikalojus Radvila Rudasis — perėjo į naują tikėjimą jau 1550 m., dvidešimts metų anksčiau negu jėzuitai Lietuvoje įsikūrė.

Istorikė stipriai, keliuose vietose puola klebonus, kurie pslėtoje prolenkiškumu 13 ir 19 amžiuje. Buvo tokių, negyventis faktas, tačiau jie niekuo nesiskyrė nuo anų laikų šviesuomenės. Ir jų kaltes Valančiai, Baranauskai, Maironiai, Jakštai, Vaidzantai su kaupu išpildo. Jei nebūtum turėję tokių stiprių vadų iš dvasiškios pusės, vargu tautinė sąmonė būtų išlikusi, vargu mes laisvę ir nepriklausomybę būtum atgavę. Lietuva su katalikyste yra amžiais stipriai sujungta — jei čaram būtų pavykę lietuvių suprovaslavinti, nesunkiai jiems būtų pavykę juos ir surusinti, būtume išnykę iš žemės paviršius.

Naujokų stojimas į pulką

Juos prisimename ryšium su kariuomenės diena — lapkr. 23 d., 1918 metais tą dieną buvo paskelbtas pirmas įsakymas, kuriuo buvo pradėta organizuoti Lietuvos kariuomenė. Šis paveikslas padarytas iš atvirutės, kurią mums atsiuntė kan. M. Vaitkus

Kultūrinė kronika

• Antano Skėmos drama **Pa-budimas**, laimėjusi Clevelando Kultūros fondo dramų konkurso premiją, išėjo iš spaudos. Išleido Terra. Knygos išleidimą medžiagiškai parėmė brooklynis kė Demokratinio Darbo talka. Veikalas turi 64 pusl. su Vytauto Meškausko įžanga. Veikalas — trijų veiksmų. Vaizduoja bolševikų areštuotus kalinamuosius kun. Antaną, taipogi kalina-mą lietuvių porą: Kazi ir jo žmoną Elena, be to — du tardy-tojų. Veiksmas pradamas sceno-kalėjimo kameroje, tęsimas ir užbaigiamas tardytojo kam-baryje, panaudojant vaidinamą psichologinį tardymo būdą.

Veikalas turi intrygą, dramine įtampa, turi gero dialogo vietų, ir pati dramų eiga — tardytojo pabudimas, atsivertimas bei kankinamųjų moralinė pergalė, ištesėjimas nepasiduodant tortūrom — rodo autoriaus linkimą vedamąją mintį duoti teigiamą. Visa savo sąrangą veikalas nėra eilinis; užbaigiamas netgi religine mintimi — veikalo herojų bendrai kalbama Tėve mūsų.

Visdėlto' autorius pasirenka-mos draminiams vyksmams vystyti priemonės susilaukia pelnytų prieikių. Jau įžangoje pažymima, kad po vaidinimo Montrealyje pasigirdo balsų, kad veikale "perdaug lytiškumo", jame slypinti priešreliginė tendencija". Į scenos gretimą kambarį įvedimas moters prie-bartavimo, ir tai padarymas neatsikiriama vyksmu dramų eigoje, yra nepateisinamas. Veikalo herojai baigia savizudybę, ir ta tariaama pergalė darosi kažkokių nihilizmo triumfu. Sapa-snas apie švč. Panelę, kuriai nu-siūpytojos pamatoma, kad "jos burnoje nėra dantų" — rodo, kad autorius nevengia profaniš-koj kasdienybėje vaikioti tai, kas daugumai yra šventa.

Taipgi pasakojimas apie vie-nuolę, kurią norinėia išstoti iš vienuolyno brolis kunigas atgal išvarė, ir kuri prisigirdė — ne-realaus. Simtais atsitikimų buvo ir bus, kad mergaitė, patyrusi jog jos pašaukimas ne tas, iš vienuolyno išstoja, ir niekas dėl to nesiskandina. Bažnyčia

Citatos ir objektyvumas

Pabaigoje tektų dar vieną šio istorijos trūkumą nurodyti — pernelyg ilgos citatos, ištraukos, karų aprašymai. Taupyti reikė-jų ir laiką, ir popierių. Iš 900 puslapių užtektų 500, visa es-minė medžiaga būtų sudėta, su-talpinta. Tokios ilgos ir bereikš-mingos citatos tebūna vienas pavyzdys nurodytas. Tulo bajo-ro, gyvenusio 16 amžiuje, Bile-vičiaus dvaro inventoriui apra-šyti autorė paskiria net 4 pusla-pius. Panašių pavyzdžių yra šim-tai.

Išvadoje tektų pagirti auto-rės gerus norus, pasišventimą, įdėtą darbą, tačiau ir pasiskusti jos neobjektyvumu, šališkumu. Istorikė yra liberalė, katalikams abejinga, šalta, priskiria daug kaltinimų ir jų neįrodo. Jos tad istorija rekomenduotina tiems, kurie jau sugeba kritiškai galvoti, vertinti.

Antons Rupainis, latvių rašytojas, sukūrė trilogiją "Ma-ra Mostas"; tai kultūristinis romanas, parodą, kaip latgaliečių likimas buvo surištas su lietuvių — tas pats rusinimas, spaudos uždraudimas, religijos persekiojimas, bažnyčių uždari-nėjimas, slaptoji spauda. Visi trys tomai jau išėjo iš spaudos.

netgi reikalauja, kad stodama į vienuolyną mergaitė įneštų tam tikrą sumą kračio, kuris saugojamas tam atvejui, kada ji, istikimusi, kad jos kitas pašaukimas, išstos. Ta suma jai įteikiama naujo gyvenimo pradžiai. Kalinio, Kazio deklamavi-mas prieš "griežtą tikėjimą" — irgi netikslus; problema ne griež-tume, o tame — ar tas tikėjimas tiesa, ar ne.

Šis veikalas geras tuo, kad skaitytoją verčia pagalvoti. Vis-dėlto dėl sumintų dalykų jo nei-mūsų scenai, nei plačios skai-tytojų masės nedrįstame re-komenduoti.

• Marijos Remenčienės Audi-nių **Paroda**. Sears prekybos rū-mų vadovybė Sao Paulyje spa-lijo mėnesyje atidarė Sao Paulo miesto moterų rankdarbių pa-rodą. Šioji paroda labai įdomi įvairių tautų moterų rankdar-biais. Čia pamatysi siuvinėtus paveikslius, kurių tarpe yra ir vadinamų bareljefų, būtent, tik ras kailis puošia tropikų žvėris, tikri karoliai — indėnų ir tik-ros spalvingos plunksnos — paukščius. Galima čia pamatyti kiniečių paveikslius iš ryžių šiau-dų, pieštus indus, keramikos dar-bus, įvairius siuvinėtus ar mez-gtus darbelius. Šie visi darbai suskirstyti pagal sritis. Paro-doje dalyvauja apie 180 įvairių tautų moterų, iš kurių tik ja-ponės ir lietuvi Marija Remen-čienė tegavo po atskirą paviljo-ną, nes jos pristatė po didžiausią eksponatų skaičių.

Marija Remenčienė jau kele-ri metai, kai audžia lietuviškas juostas. o paskutiniu metu įsi-gijo stakles ir pradėjo austi lie-tuviškus audinius, pagrindinai dama lietuviškos juostos raštus, ypatingai gausiai vartodama tul-pių motyvą bei įvairias tulpių variacijas. Nors M. Remenčienė dalyvauja individualiai, tačiau malonu, kad ji pasistengė savo paviljoną įrengti tikrai lietuviš-kai. Ant sienų kabų dail. Vla-dos Stančikaitės darbo aliejiniai paveikslai (Motėrelės eina pro lietuvišką kopytėlę parugę baž-nyčion ir Liet. kopytėlė ažuole). Čia pat stovi ratelis su linų kuodeliu, staklės su apmesta juosta ir sefoviškos staklės su gerokai nuaustu audeklu. Ant sienų ir ant grindų ištiesti R. darbo audiniai ir ant staklių pertvaros užertos juostos bei kaklaryšiai. Darbai skoningi, gražiai suderintos spalvos.

Jos paviljonas labai publikos mėgiamas. Vakaraus M. Remen-čienė sėda staklėna ir audžia, tuo pritraukdama lankytojus su sidomėti lietuviška tautodaile. Už staklių stovi manekenas tau-tiškais drabužiais ir pati R. ap-sirengusi tautiškais drabužiais, savo darbo. Kitoj pusėj paviljo-no matyti iškabėlė, kurioje por-tugalų kalba pažymima, kad šie audiniai išausti imant pagrinda-senoviškiausią lietuviškos moters rankdarbių juostę. Ponia R. ir gyvu žodžiu nupasakoja lan-kytojams apie lietuviškus pap-ročius bei apigas, kurioms šie visi audiniai esą taikomi. Šiuo būdu M. Remenčienė prisideda prie lietuviško propagandinio lo-byno praturtinimo, nes Sears prekybos rūmus ir juose įrengtą parodą kasdien aplanko nemaža žmonių. (K. P-tė)

• Antons Rupainis, latvių rašytojas, sukūrė trilogiją "Ma-ra Mostas"; tai kultūristinis romanas, parodą, kaip latgaliečių likimas buvo surištas su lietuvių — tas pats rusinimas, spaudos uždraudimas, religijos persekiojimas, bažnyčių uždari-nėjimas, slaptoji spauda. Visi trys tomai jau išėjo iš spaudos.

LATVIŲ JAUNIMO LITERATŪRA

K. STALSANS, Newark, N. J.

Tremtyje — Vokietijoje, Jun gtišne Amerikos Valstybės, Svedijoje, Anglijoje, Kanadoje — yra nemažai latvių parašytų įvairių veikalų kaip vaikams, taip jaunimui. Kadangi emigrančių daugiausia yra Jungtinėse Valstybėse, todėl čia daugiausia jaunimo ir jo organizacijų, palankiausia dirva tos rūšies knygai. Kanadoje, Toronte, šių metų rugpjūčio mėn. vaikų vaidinimų jūry komisija nutarė skirti \$100 — už geresnį veikalą. Buvo gauta 12 veikalų, bet nei vienas neatitiko pirmos rūšies premijos reikalavimams. Veikalui „Saulės kamuolius“ (Saulės kamuolius) paskirta \$50; jį parašė Nora Valterė, gyv. JA Vals tybės, po \$25 paskirta dramini veikalams: „Laimės maminės paligi“ (Mamytės laimės padėjėjai), parašė Janis Viesiens, Svedijoje ir „Jauna sirds“ (Jaunoji širdis), parašė J. Strautnieks JA V-bės. Visi trys autoriai dar visiškai jauni, Paminėtas veikalus jaunimo organizacijos vietomis jau pradeda statyti.

Kad jaunimą užinteresuotų geresne literatūra, Amerikos Latvių Jaunimo sąjunga suruošė literatūrinį konkursą. Buvo atsiųsta keletas straipsnių. Geresniais buvo pripažinti apie latvių klasikinio poeto Jono Poruko veikalą „Perlu Zveinicks“ (Perlu žvejys), parašė Maigonis Pelcis Londone Anglijoje ir — apie tremties rašytojos Zentos Maurinios veikalą „Dzives vilciena“ (Gyvenimo traukinyje), parašė Pauline Zalane St. Paul JA V-bės. Abu autoriai taip pat dar jauni.

Rugpjūčio mėn. buvo suruošta Šiaurės Kalifornijos latvių jaunimo diena. Dalyvavo apie 250 jaunųjų. Tarp kitko buvo suruošti jaunųjų rašytojų posėdžiai ir jaunųjų menininkų paroda. Iš jaunųjų rašytojų savo eilėraščius skaitė Olafs Stumbrs. Janis Gorsvans — apysaką „Dzīvības un naves jautajums“

(Gyvybės ir mirties klausimas), Ciruta Vidmanė savo apysaką „Vilki“ (Vilkai), Zigurds Ritma nis „Vilšanas“ (Nusivylimas), Ojars Krastiņš savo apysaką, Dzintra Opse — referatą apie latvių kalbos turtingumą Jono Jaunsudrabinio veikaluose ir t. Išėjo penktas numeris jaunimo raštų rinkinio „Jauna Gaita“ (Naujas kelias). Atrodo, kad šio rinkinio skaitytojų ir bendradarbių skaičius vis didėja, net tokiose kraštuose kaip Danijoje, Olandijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje, Rinkiny pasideda tautos prisikėlimo poeto ir veikėjo Krišjano Barono eilėraščių apie kalnų šaltinį, iš kurio išteka mažutis upelis, nenuilstančiai srvena, pakeliui pamauz surenka vandenį ir virsta didele srove. Mintis pritaikoma tremties jaunimui. Nereikia daug entuziastų, kad pritrauktų daugumą ir virstų dideliu jaunimo sąjūdžiu.

Ypatingą ir vaikus, ir jaunimą pritraukiantį reiškinį aptinkame tarp Toronto organizacijų ir mokytojų. Šiemet, prieš pradėdami mokslo metus, šeštadienio mokyklose, Kanados latvių mokytojai susirinko konferencijai Torontą ir susipažino su latvių klotimi ir aruodais, bet aruoduose gulėjo nerugij, miežių, avių grūdai, bet Latvijos gamta — visokių augalų, gėlių, medžių lapų ir t. t. herbarijai, kurie randami šiame kontinente; kituose buvo visokių Latvijos vaizdų, ištisos sienos su iškarptomis iš laikraščių, rašytojų ir kultūros darbininkų nuotraukos, jų rankraščiai, nupeštos literatūros istorijos ir Latvijos istorijos schemos ir t. t. Visam tam darbu talkina pačios jaunimo organizacijos, kaip skautai, skautės, Dauguvos vaigai ir kitos.

Juozas Stankūnas
Operetės choro dirigentas New York

KRONIKA

• Dr. Antano Kučo paruošta Sv. Petro Lietuvių Parapijos South Boston istorija jau išėjo iš spaudos. Veikalas turi 303 pusl. Jame aprašomi pirmieji ateiviai Bostone, lietuviškos parapijos pradžia ir organizavimas, — Bostonas, kaip rytinis Amerikos lietuvių centras, kun. K. Urbanavičiaus klebonavimo gadyne, kun. Pr. Virmausko pastangos, aprašoma organizacijų visuomeninė ir lietuviškoji veikiančios draugijos, pas-toracinis darbas, pokarinis laikotarpis, apibūdinamos dabar vykiančios draugijos. Gale — kun. Alb. Kontauto paruošta šios knygos angliška santrauka. Kaip savo žodyje pažymi kun. Pr. Virmauskas, autoriui medžiagą rinkti padėjo kun. Jonas Klimas, lankydamas atskirus asmenis, draugijas. Be to — šios knygos sukūrimui talkino dr. P. Jakmav, a. a. A. Ivaška, a. a. adv. K. Kalinauskas, dr. A. Kapochy, A. Kneizys, a. a. St. Mockus, K. Mockus, J. Romanas. Bostono arkivyskupas R. Cu-

shing įvadė pagiria, kad ši parapijos istorija yra tiksli ir moksliska ir drauge lengvai, maloniai skaitoma. Arkivyskupas pabrėžia, kad visa diecezija yra skolinga lietuviams imigrantams ir jų vaikams, kurie tiek daug prisidėjo prie katalikų Bažnyčios augimo ir pažangos šiame krašte. Arkivyskupas džiaugiasi galįs pasakyti, kad „diecezijos lietuvių pašilimo ištikimi tams Bažnyčios meilės tradicijoms, kurios charakteringos lietuvių istorijai šimtmečiais“.

Paskutiniu metu yra išleista Omahos lietuvių, Ausros Vartų ir Visų Šventų (Chicagoje), Sv. Pranciškaus (Lawrence, Mass.), East St. Louis lietuvių kolonijų ir parapijų monografijos, ir jos yra svarbus įnašas lietuvių išeivijos istorijai.

• Prof. A. Liūma, S.J., dėstęs Gregorianumo universitete Romoje, šalia paskaitų toje augštojo mokslo įstaigoje, šalia vadovavimo pratyboms ir tezių disertacijų vertinimo, dar randa laiko patalkinti lietuvių enciklopedijai, paruošti medžiagos žurnalui Archivum Historicum S.J., rašyti recenzijas į Gregorianum. Yra parašęs mokslinę studiją apie Sv. Pranciškaus Salėzo knygą — Traktatą apie Dievo meilę A. Liūmos veikalas pavadintas: „Aux sources du Traite de l'Amour de Dieu de saint Francois de Sales“). Sv. Pranciškaus Saleziečio akademija ragina šį veikalą išleisti, imdamasi įsipareigojimų, kaip vienuliui, neturi.

• Lietuvis masinės gamybos atviratė, Santa Ana, Calif, mies-tė išleista dideliu skaičiumi ir platinama Kalifornijos kioskuose spalvota indėnų šeimos atvirutė, su jų tautiniais drabužiais; nuotraukoje drauge yra ir lietuvis kun. R. Klumbis, dir-

bas su indėnais Tos atvirutės išleidimu pasirūpino rašytojas Pablo Pedro Guillermo, kurio tikroji pavardė Paul Dolhehn. Jis yra baigęs diplomatinį-konsularinį skyrių universitete, pas-kutiniu metu gyvena eremito kontemplatyvini gyvenimu, yra i katalikų tikėjimą atvertęs nemažai jėmyių savo pažįstamų ir dabar pradeda ruošti kuni-gystei.

Tel. ofiso HE 4-6699, rez. PR 6-7333
DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.

VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadienis nuo 1 iki 4 val. p. p.
Išskyrus ketvirtadi. ir sekmadi.

Tel. Olympic 2-4276
DR. ATKOČIONAS
DANTŲ GYDYTOJAS
1446 So. 49th St., Cicero 50, Ill.
Val. antr. ir ketvirt. 10 ir 11 val. vak.
Penkt. 7-9 vak. ir šešt. 10-12 v. d.

3147 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. Calumet 5-0270
Val: pirmad., treč. ir šešt. nuo 3-8 val. vak. Penkt. nuo 10 v. ryto iki 2 val. p. p.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
— Pritaiko akinius —
6322 So. Western Avenue
val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadienis 10-11 val. Trečiadienis uždaryta. Kt. laikui susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. Walbrook 5-5076

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
Pirma ligonis pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefoną Prospekt 6-7795. 1-2 ir 3 val. p. p. kasdien išskyrus trečiadi. ir šeštadi.

Res. tel. CRowchill 6-5603
DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadi. 2-4 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laikui pagal sutartį.
Ofiso tel. LAfayette 3-0048
Rez.: Walbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
pasimatymai pagal sutarties telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: GRowchill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadienis pagal sutartį
Ofiso tel. VIRginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Ofiso tel. Yards 7-1166
Rezidencijos tel. STewart 3-4511.
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1-4 val.

Tel. Walbrook 5-2670
Res. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JAVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 South Kedzie Avenue
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. vak. Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį

Tel. ofiso PR 6-3338, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9 vak. Iki 9 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta

Telefonas GRowchill 6-1555
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-8 v. vak. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KRISTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
4925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4156
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakare
Pirm. 1520 So. 49th Ave.
Šeštadienis 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 3-3210, Jol neatsiliepia, skambite REliance 3-2555
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. ir pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurge)
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 1 v. — 8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštadi. 1 val. ryto iki 3 val. popiet.

Ofiso tel. RE 7-1168
Res. tel. Walbrook 5-3748

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE 7-3986
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street

LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta. Kt. laikui susitarus

Tel. ofiso PROspect 6-2240
PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGIJOS LIGŲ
5700 S. Wood Street

Priėmimo val. pirmad. ir penktad. nuo 2-4 ir 6-8; antrad., ketvirt., šešt. 2-4; treč. ir sekmadi. uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofiso: 10748 South Michigan Ave. Buto: 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadi. Šeštadienis nuo 10 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso — PULman 5-6766
Buto — BEverly 8-3916

Ofiso HEmlack 4-5815
Rez. HEml. 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2745 W. 69 St.

(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Pirma pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4253 S. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9. Šeštadi. 10-12. Trečiadi. uždaryta.
LAfayette 3-1916
Namų — CEDarcrest 3-1786

Tel. Ofiso PA 5-1717
Rez. PA 5-1718
DR. J. J. PLIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6318 W. Irving Pk. Road

VAL: Pirmad., antrad., ketv., penkt. 2-5 ir 7-8:30. Šešt. 2-4 p. p.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3-7 val. vak. Šeštadi. nuo 1-5 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laikui pagal sutartį

Ofiso tel. VICTory 2-1431. Rezid. 2427 W. 62nd St., tel. REpublic 7-8818.

Ofiso telefonas — Bishop 7-3535
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
TELEF. REpublic 7-2290
SPEC. CHIRURGIJOS IR ORTOPEDINIS LIGŲ
2745 West 69th Street

VAL: Pirm., antr., ketv. penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00-8:00. Šešt. nuo 2:00 — 4:00. Trečiadi. ir kitu laikui susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius. Keičia stiklus ir rėmus.
4456 So. California Ave., Chicago
Skambite YARDS 7-7351
Pirma: vakarais 6 iki 9; šeštadi. 10 val. ryto iki 4; trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1199
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4445 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečiadi. šeštadi. ir sekmadi. tik pagal sutartį

Jelga neatsiliepia, skambinti telefonu
Skambite Midway 3-0001

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedus - Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. bandai. Spec. pagalbos kojom (Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNINIS LAB
2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. tel. GRowchill 6-0617
valandos: 1-3 p. m. 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį

Ofiso tel. CLIFFside 4-2890
Rezidencijos: LAfayette 3-1173
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)

Val: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Šeštadi. nuo 2 iki 6 val., išskyr. an.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofisai: 20 North Wacker Drive (Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12-4
Tel. CENTral 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val. kasd. 5-8, šeštadi. 1-3
Tel. TOWNhall 3-0959
Kitu laikui ir trečiadi. susitarus
Rezid. tel. HEmlack 4-7080

DR. VYT. TAURAS
TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PROspect 8-1223 arba WE 6-5571
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr., Trečiadi. ir Penktadi. 6-9 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8484

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
4255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2-4 p. p. ir 7-9 vak. Trečiadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais uždaryta
Tel. ofiso: DANube 4-1128

DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Šeštadieniais 1-4 v. p. d.

Tel. ofiso PROspect 6-9400
Rezid. PROspect 6-9404

DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskeviciūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 3-8 val. vak. Šeštadi. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laikui tik susitarus

Tel. ofiso VICTory 2-1581
Rez. VICTory 3-0743

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-tos gatvių
Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 val. popiet

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6666

DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6666
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6-9 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIŠKŲ AKIŲ GYDYTOJAS
VIRŠ 25 metų patyrimo
Tel. YARDS 7-1829
Pritaiko akinius
Keičia stiklus
Ofisai ir akinių dirbtuvės
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiadi. nuo 10-12, penktadienį 10-3 ir šeštadieniais 10-2 val. popiet.

DR. S. VAITIŠ, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudančių akių karščiui. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Pritaikiu teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektrinėmis instrumentais, rodomais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiamasi mokyklos vaikams.

4712 South Ashland Avenue
Tel. YARDS 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštadi. 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treč. uždara.

Remkite dien. Draugą!

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2834 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. VIRginia 7-6641; 7-6643
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams
Chicago ir Cicero \$2.00
Kitur JAV ir Kanadoje \$4.50
Užtenyje \$11.00

Redakcija straipsnius taisy savo nuosirą. Nesuaukdotų straipsnių neauko. Juos grąžina. IR iš anksto susitarus. Redakcija už skaitinčių laisvą neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo laiko ir vietos.

DABAR JAU METAS
PAGALVOTI APIEJUSŲ
SANTAUPŲ
SAUGUMA

Žemiau išvardintieji dalykai padaro STANDARD
FEDERAL stipriausia ir labiausiai pasižymėjusia
Chicagos taupymo bendrove:

1. Virš 44 milijonai dolerių investuoti į Government Bonds ir veteranų morkičius, dalimi garantuotus U. S. valdžios įstaigoms.
2. Turtas virš \$58,000,000.00
Atsargos Fondas virš \$5,000,000.00
3. Nuo 1909 metų visada išmokėjome pagal pareikalavimą.
4. Federal Savings and Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank sistemos narys.
5. Sumažink rūpesčius. Taupyk saugiai. Visuose skyriuose mes mokame vienodą dividendą.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. įskaitant šeštadienius. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidarama.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOV'T.

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIRginia 7-1141

SOPHIE BARGUS
RADIO PROGRAMA

Iš WGES stoties — Banga 1390
PILNADIENIO vak. nuo 7-8 v.
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEKSTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
SEKMD. 8:30 — 9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.

7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Ill. HEmlack 4-2412

GENERAL ELECTRIC
ULTRA-VISION

TELEVIZIJA:

- Nepaprasto ryškumo paveikslas
- Naujas lengvas būdas stotims pasirinkti
- Valdymas iš tolo
- 900 atitinkamų paveikslų vamzdžių

GENERAL ELECTRIC

NEŠIOJAMI TV APARATAI:

- labai lengvo svorio
- nepaprasto patvarumo
- žema kaina

GE RADIO APARATAI:

- Bet kuriam kambariui
- Nešiojami
- Su laikrodžiais
- Transistoriniai
- GE ELEKTR. LAIKRODŽIAI

Virtuviniai
Zadintuvai

GE ELEKTR. NAMŲ

APYVOKOS REIKMENYS:

- Dulkiasturbai
- El. virdukliai
- Mismasteriai
- Iv. lūdynės (prosal)
- Fosteriai ir kt.
- NUOLAIDOS —
GARANTILIA — IŠSIMOKĖJIMAI
PARDUODAMA — TAISOVA

DAINA
TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLIFFside 4-5465

IR VĖL NUTOLSTA MARSAS

Savo gyventojų jis neparodė
DR. R. ZALUBAS, Washington, D. C.

Marsas intriguoja daugelį žmonių, nes vis dar populiaru tikėtis, kad ant jo galėtų būti gyvybė. Tą klausimą paaktyvina ir mokslininkų nepagrįsti spėjimai. Kai kuri kasdieninė spauda leidžia apie Marsą apyptusius ir skrendančius lėkštes sąmoningai nepagrįstus gandus. Prieš keletą metų spauda buvo paskelbusi, kad Meksikoje nukrito skrendanti lėkštė su mažo ūgio marsiečiu. Ir po dienos buvo atšaukta, kaip klaida. Daugelis ir dabar tikėtis panašių sensacijų, bet čia norima patikėti šiek tiek naujesių daviniių apie Marsą.

Pagrindinės žinios apie Marsą
Marsas vidutiniškai yra apie pusantro karto toliau nuo saulės negu mūsų žemė. Jo skersmuo yra apie pusę žemės skersmens. Masė tesudaro tik apie vieną dešimtadalį mūsų žemės masės. Apie jį skrieja du mėnuliai. Vienas iš jo mėnulių apibėga apie jį net tris kartus per vieną parą. Marsas taip pat yra metų sezonai, kaip ir pas mus, bet tik Marsas metais ilgesni, būtent 687 mūsų paros.

Marsas rugsėjo mėnesyje buvo priartėjęs prie žemės taip, kad atstumas tesiekė 35 milijonus mylių. Panašiai arti bus vėl 1971 m. Dėl Marsos didesnio atstumo nuo saulės, jo paviršiaus temperatūra yra žemesnė negu žemės. Ties ekvatoriumi ji siekia vidutiniškai kelis laipsnius virš 32 F. Apskritai, vidutinė jo metinė temperatūra yra 40 F laipsnių žemiau nulio. Labai didelis skirtumas tarp nakties ir dienos. Dieną saulėje siekia iki 77 F, o naktį krinta iki -200 F.

Radio bangos nuo Marso

Marsas priartėjimo metu Laidyno departamento astronomai pagavo ir radio bangas nuo Marso, tiesa labai silpnas. Jie patvirtino kitų surastų su optiniais teleskopais paviršiaus temperatūrą apie 32 F. Jo atmosfera yra retesnė negu žemės. Debesys siekia apie 30 mylių aukščio nuo jo paviršiaus. G. P. Kuiper randa jo atmosferoje anglies dvideginio apie du kartus daugiau negu žemės atmosferoje. Geltonieji debesys yra dulkių debesys. Kita rūšis yra melsvi, panašūs į mūsų cirus debesys, kurie, jo aiškinimu, galėtų būti sudėti iš mažų ledo kristalėlių. Daugumą atmosferos turėtų sudaryti azotas, kuris optiniu spektroskopu nesusekamas, nes jo absorbcijos linijos yra ilgesnių bangų rajone.

Daug diskusijų yra sukėlusios ir vadinamos "polių kepurėlės", kurios padidėja žiemos metu ir sumažėja Marso vasaros metu. Manoma, kad tai yra plonas sniego sluogsnis. Didesnė paviršiaus dalis yra padengta raudonomis dulkėmis, dėl tos priežasties "Marso šviesa" atrodo raudona. Šia proga noriu priminti faktą, kad Marsas pats nešviečia, o yra tamsus, kaip ir mūsų žemė. Jis tik atmuša saulės šviesą. Iš Marso žiūrint, mūsų žemė panašiai šviesi atrodytų.

Ką atskleidė nauji stebėjimai
Šiais metais apie 100 stebėjimų sekė Marsą planingai. Naujais ir geriausi teleskopai buvo panaudoti, bet dar nedaugelis rezultatų tėra paskelbti. Viena iš ekspedicijų buvo pasiųsta į Havajus ant Mauna Loa kalno apie 13,000 pėdų aukščio. Ją finansavo JAV Geografijos draugija. Šiai ekspedicijai vadovavo dr. C. C. Kiess, kuris dėsto astrofiziką Georgetown universitete, Washington, D. C. Pirmą kartą Marso tyrinėjimo istorijoje panaudotas augstos rezoliucijos spektrografas. Marso spektras buvo fotografuotas ant minėto kalno ir Washington. Taipgi laboratorijose su tuo pačiu spektrografu buvo tyrinėtasi reikalingas vandens garų kiekis, kad

duotų atitinkamas absorbcijos linijas (ši paskutinė tyrimų atliktą čia rašantis). Neseniai Kiess paskelbė to tyrimo rezultatus Washingtono astronomams. Šie tyrimai parodė, kad visos saulės absorbcijos linijos turėjo poveikį Marso judesio orbitoje ir tai buvo lengvai išmatuojama, tačiau nebuvo rasta jokių linijų, kurios turėtų parodyti vandens ar deguonio buvimą Marso atmosferoje. Laboratorijos tyrimai parodė, kad užtenka 40 pėdų žemės atmosferos sluogsnio prie reiktyvos drėgmės 67%, kad vandens garų ir deguonio absorbcijos linijos pasirodytų. Taigi vandens garų ir laisvo deguonio Marso atmosferoje nėra, arba jei ir būtų, tai labai ir labai mažas kiekis.

Beveik nėra vandens

Ant Marso paviršiaus, kiek dabar paaiškėja, vandens irgi nerandama. Jei "polių kepurėlės" ir yra mažas sniego kiekis, bet ištirpdamos vandens klanų nesudaro, taigi tas vandens

Jonas Mulokas — Elektros lemputė su garsintuvu East St. Louis Lietuvių bažnyčiai

dens kiekis būtų irgi visai mažas. "Oazės" yra kiek kitokios spalvos maži paviršiaus ploteliai tarp smėlynų; tai buvo laikyta augmenijos centrais, vėliau vandens plotais. Dabar geriausia tą dalyką išaiškina juos laikant ugnikalnių krateriais. Tai patvirtina ir debesų formavimas vis ant kaikiurių iš jų. Vulkanams veikiant turėtų atsirasti daug vandens ant Marso, bet kur jis pranyksta, tai dar nėra galutinai išaiškinta.

Marso kanalai

Marso kanalai buvo bandyti įvairiai išaiškinti. P. Lowell aiškino, kad tie kanalai turėtų būti protingų padarų padaryti ir yra vandens pripildyti. Vėliau aiškinta, kad jie yra nuo žemės drėbėjimo atsiradę plyšiai. Dar ir šiandien galvojama, kad galėtų būti optinė iliuzija. D. B. McLaughlin nustatė, kad kanalių forma sudaro pastovių vėjų sušneštą smėlį. Tą dalyką ir daugelį kitų Marso reiškiniių sėkmingai išaiškina jo sukurtoji vulkanų veikimo teorija. E. C. Slipher, Marso žinovas, dabar yra Pietų Afrikoje ir yra jau nufilmavęs Marsą į tūkstančius fotografijų. Kai jis paskelbs savo tyrimo daviniius gali dar daugiau šviesos iškviesti į kanalų išaiškinimą. Jis taipgi nori nustatyti tikslų Marso skersmenį, kad geriau pasitarnautų planetų atsiradimo išaiškinimui.

Ar yra augalų?

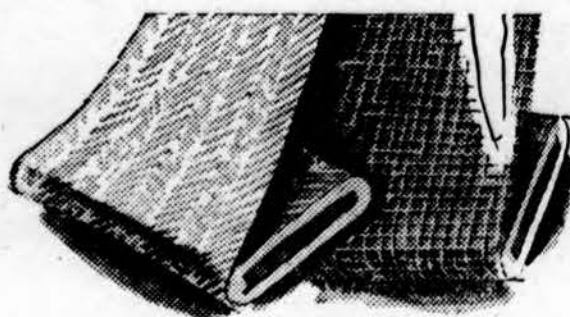
Pagal McLaughlin tuo tarpu yra sunkiausia išaiškinti kaikiurių vietų pažaliavimas, nepriešdiant augmenijos buvimui. Bet yra ir kitų būdų tam išaiškinti. Chlorito mineralas duoda žalią spalvą, o jo susiformavimas ant Marso galimas. Augalų chlorofilas stipriai atmuša geltoną šviesą, bet ir ne žalos Marso vietos stipriai atmuša geltoną šviesą, todėl Millman laiko netikslu iš geltonos šviesos atmušimo aiškinti augmenų buvimą. Kuiper tyrinėjo Marso reflektuotą polarizuotą šviesą ir priėjo išvados, kad Marse galėtų paties žemiausio laipsnio augmenija — samanų. Tuo pat metodu tyrinėjęs A. Dollfus neranda tokių reflekcijų nuo Marso, kaip nuo samanų.

Kaip matėme, beveik visi čia suminėti reiškiniai rodo, kad Marse gyvybės nėra. Ypač šitą sutvirtina Kiess ekspedicijos daviniai, kad Marse vandens garų ir laisvo deguonio nėra. Būnant pakankamai atsargiems su išvadomis, geriausiai atvejų galima sakyti, kad trys galėtų būti paties žemiausio laipsnio samanų, bet augštesnio laipsnio gyvybės būti negali. Tuo labiau nėra prasmės čia leisti į stebėjimus nepagrįstus aiškinimus, kad gal ten yra žmonės kvepuojanti azotu ar kuo kitu. Tuo keliu eidami galime prieiti išvados, kad ir akmenys yra gyvi, tik mes tos gyvybės suprasti negalime. Arba galėtume tvirtinti, kad yra atomo gyventojai, kadangi atomas yra planetinė sistema, tik jie yra labai maži. Taigi, atomo gyventojai būtų super liliptai. Savime suprantama, kad tas yra už mūsų dabartinio pažinimo ribų ir nėra prasmės leisti į diskusijas.

Ar nėra gyvybės kitur?

Nebuvimas Marse gyvybės dar neįrodo, kad jos negalėtų būti kur nors kitur visatoje, prie žvaigždžių turinčių panašias planetų sistemas kaip mūsų saulė. Tuo tarpu šia linkme joki stebėjimai neįmanomi ir todėl mokslinė diskusija negalima. Tikimybių teorija patvirtintų galimybę rasti kur nors planetą su tinkamomis sąlygomis gyvybei, nes visose visatoje medžiaga randama ta pati ir net jos proporcija mažai keičiasi.

Yra kalbama mįslė, kad STEIN TEXTILE BENDROVĖJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir uždangalams medžiagoms. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:

Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted" MEDŽIAGOS kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50. Visokiasiu pamašalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plannamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tik \$1.00. 60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tik \$1.89. 48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tik \$1.39. Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09.

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekviena pirkiniu virš \$20.00 gausite vieną sužnelę medžiagą kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satiną, taffetą, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamašalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidaro 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MONROE 6-8152

Šveicarijos Marija

Einsiedelno Dievo Motinos vitražas, dail. Vyt. Jonyno sukurtas naujai East St. Louis Lietuvių bažnyčiai

KRONIKA

• Lietuvių enciklopedijos IX tomas jau pasiekė skaitytojus. Šį tomo redagavo mūsų jaunas filosofas dr. Juozas Grinius. Kalbos taisytojas nuo raidės J —

naujas: Vladas Kulbokas. Ir šis enciklopedijos tomas kruopščiai ir rūpestingai paruoštas. Jo paruošime dalyvavo netoli dviejų šimtų autorių ir skyrių redaktorių. Gausi iliustracijų, kur tik galima įvesti liuanistiniai dalykai. Šiame tome turime plačias studijas apie atskiras šalis, kaip Iranas, Irakas, Islandija, Ispanija, Italija, Izraelis, Japonija. Valstybės ir tautos aprašymui sutelkiama po keturą autorių, kurie apžvelgia krašto istoriją, apibūdina tautos meną, literatūrą, ūkinį ir kt. laimėjimus. Plati apžvalga islamo.

Prof. A. Maceina patiekia istorijos filosofijos santrumpą. Įdomi išradimų lentelė. Randaime gausiai informacijų net ir

apie tokius naujus dalykus kaip išraiškos šokis. Apsu plačių istorinių studijų. Labai Jogaile ir Jadvyga (prof. Z. Ivinskio), kur kaikiurie d lykai žvelgiami iš naujo matympunkčio. Lietuvių kalbos mylėtojai apsidžiaugs radę ilgą Jono Jablonskio charakteristiką (dr. Pr. Skardžiaus). Nepamiršta ir praktišką gyvenimo sritis, pvz. gana plati studija apie javus (prof. V. Manelio ir dr. J. Puzino). Jėzaus Kristaus asmenį nušviečia net keletas autorių: Isganytojo gyvenimą apžvelgia dr. V. Rimšelis, apie Jėzų literatūroje rašo dr. A. Šešplaukis, apie Kristaus vaizdavimą mene — dr. P. Reklaitis. Enciklopedijoje kiekvienas ras jam artimą sritį nušviestą mūsų kompetentingiausių asmenų.

• Draugo Romo konkursui yra atsistata šie kūriniai: pasirašyti sekandais slapyvardžiais. "Vynas, moterys ir daina", Margaret Brent; "Vystančios šakos", Nepabaista; "Architekto kraunio atvejas", Jonas Knapinis; "Laura", Juodoji Gulbė; "Balandžiai audroje", Vytautas Benjaminas; "Broniaus Bargailos gyvenimas", Zvanguitis; "Smilgačių akvarelė", Viktoras Tilvikas. Visi kūriniai yra pasiųsti į Clevelandą Jury komisiškai, kurią sudaro šie asmenys: Petras Balčiūnas — pirm., Viktoras Mariūnas — sekr., Aldona Augustinavičienė, kun. Alfa Susinskas ir Mykolas Venclauskas — rariai.

• Kun. dr. Juozas Prunskis baigia ruošti gegužės mėn. skaitymų knygėlę, kurią leis Lietuvos Knygos klubas.

Siunčiame pinigus į LIETUVĄ ir visas kitas šalis.

Turime tiesioginį ryšį telegramu ar oro paštu.

Pristatymas pilnai garantuotas, ir jums persiunčiame kvitą su asmens parašu.

Dėl pilnesnių informacijų, rašykite arba telefonuokite — Foreign Department FRANKLIN 2-4100.

AMALGAMATED TRUST & SAVINGS BANK
111 So. Dearborn Street
Chicago, Illinois

PIRKITE KALĖDOMS DABAR URMO KAINOMIS

ACCURATE SALES COMPANY
5935 W. Roosevelt Road, Olympic 6-1889

\$100,000.00 INVENTORIUS
SPECIALIOMIS URMO KAINOMIS!

\$19.95	Vyriškos kelnės, Žieminės	po \$6.50
3.95	Vaikų pizamos	po 2.00
29.95	Automatiški Toasteriai	po 9.50
36.25	11 dalių Waterless Cookware	seta po 21.00
29.95	Automatiškas keptuvas	po 9.25
49.94	Žieminės antklodės	po 7.50
4.98	Vyr. flaneliniai marškiniai	po 2.50
24.95	Sandwich Toaster Waffle Iron	po 9.50
29.95	4" Drill & Kit	po 14.95
	Vyriški laikrodžiai, su akmenimis	po 4.95
	51-15 Perlect Nylon kojines, dėž. 3 porų	po 1.80
	620 foto aparatas su lempute	po 2.90
	Taped Neck Tee Shirts — Marškiniai, tuz.	po 7.50
	Acrylic Fabric Pagalvės, pora	po 3.60
	Eglutėms papuošalai iki	50% nuolaida
	Žaislai — žaislai — žaislai iki	50% nuolaida
	17 akmenčių laikrodžiai	50% nuolaida
	Portable Mixers	po 9.95

Ypatingai sužieduotųjų ir vestuvių žiedai — sidabriniai — laikrodžiai — plunksnos — pieštukai — namų apyvokos reikmenys — vaistai — kojines — marškiniai — piniginės — žaislai — lošimui — radijos — sporto reikmenys — telefonai — elektroniniai reikmenys — lagaminai — foto aparatai — religiniai daiktai — įvairių daiktų dovanoms.

KLUBAMS PLANAI • POBURIAMS PLANAI
ORGANIZACIJOMS • PRIZAI

ACCURATE SALES COMPANY
5935 West Roosevelt Road

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9-9 val.; sekmadi. 9-3 val.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

Lapkričio-November 19, 20 ir 21 dienoms
THANKSGIVING DAY SPECIALS

GRAIN ALCOHOL, 190 Proof USP	Fifth	\$4.89
FLORA DELLE ALPI	Fifth	\$5.29
HENNESSY, 3 STAR COGNAC	Fifth	\$5.09
MARTELL or COURVOISIER THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
CINZANO VERMOUTH, Dry or Sweet, Fifth		\$1.29
ANDRE LA ROCHE, IMPORTED French Champagne, Regular or Pink	Fifth	\$3.49
HOUSE OF LORDS, IMPORTED GIN	Fifth	\$3.98
STEINHAGEN (URQUELL)	Fifth	\$4.59
SCHLITZ or MILLERS Case of 24 Cans	Case	\$3.89
HAMM'S, SCHLITZ, PABST, BUDWEISER or MILLERS, Case of 24, 12 oz. Bottles		\$3.49

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Augštus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo.
- Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia važinėti.

Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

2202 W. Germak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered ir Supervised by the United States Government

SAVINGS

INSURED

UP TO \$10,000

MUTUAL

FEDERAL

SAVINGS

AND LOAN ASSN

Chartered & Supervised by the U. S. Government

Ištaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatsidaroma

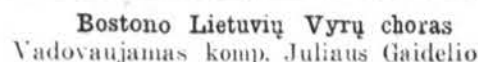
DR. POVILAS REK LAITIS, Vokietija

Nemažai veikalų apie Lietuvą pateko į Lenkijos skyrių, kuris magazine stovi kitoj vietoj. Jau daugiau kaip 2.000 lituanistinių tomų teko konstatuoti senesnėse fonduose, nėra abejonės, kad esama dar ne vėcio stambaus tūkstancio. Išlikusi yra Vijo ko Jolejavičiaus 1650 metų Historiae Lituanae originalinė laida, kan gausiai atstovaujami senesnieji XIX amž. istorikai rašę lenkiškai, kaip pvz. Balinskis, Narbutas, Kraševskis, Tiškevičiai ir kt. bei literatūra apie Lietuvą rusų kalba prie pirmųjų Didįjį karą. Toliau seka tarpkario laikotarpio Kauno ir

**EDVARDAS ULIS, sav,
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481**

Senevišķas, gimtojo krašto sūris, labai skanus, "kaip tik toks koki senelė gamindavo." BABUŠKA BRAND Europos skonio kaimiškās sūris sukaļs jums praēties svajones. Dabar galima pirkti jūsu apylnē, krautuvēje. Pirkite šandien ar rytoj.

4102 Archer Ave. Tel. FRontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmad. līdz šestād., nuo 9 v. ryto līdz 8 v. v.

Gaila, kad tuo tarpu Vakarų Vokietijos bibliotekos lituanistiniai turtai Marburge dar neturi daug skaitytojų. Be poros vie

toje gyvenančių profesorių, reikalingas atėjais bibliotekos pasirodo vienas kitas lituanistas ar lietuvis politikas, jieškas savo darbui medžiagos. Abejoti netenka, kad ateity susidomėjimas lituanistika augs. Jei Vokietijai susijungus ši biblioteka būtų grąžinta į Berlyną, lituanistinis skyrius ten turėtų daugiau skaitytojų, kaip mažame Marburge. Jau dabar nemažai lituanistinių knygų skolinama į Berlyną. Tuo labiau sveikintina dr. Wittės dabartinė iniciatyva globojant lietuvišką skyrių šioje bibliotekoje, nes jis Vokietijoje ruošia gerai saugomą lietuvių kultūros lobyną tolimesnei atečiai.

Tame pačiame Marburge 1950 metais buvo isteigtas J. C. Her-

2646 West 71st Street
Chicago 29, Illinois

Tel. Prospect 8-5374
Sav. B. & J. Brazdžlonis

3222-24-26 South Halsted Street
TEL. — VICTORY 2-4226

Pirm., Ketvirtad.	9—9:30
Kitom Dienom:	9—6.00
Sekmadieniais:	10—5 valandos

PINIGŲ DIRBIMO MAŠINA

Paskaita su paklausimais ir autoriaus priedašu

PULGIS ANDRIUSIS, Australija

Seniai, labai seniai, kai dar mes buvom kvaili, pamatę naują žmogų tuojau klausdavom, ar tas žmogus mokytas, ar man dagus, ar mėgstas meną, ar moka protingai pašnekt, ar skaito geras knygas, laikraščius, ar lanko teatrą, o šiandien mums rūpi tik vienas klausimas:

— Kiek jis turi pinigų?

Taip, žmogus dabar darosi pinigų dirbimo mašina. Paspaudei mygtuką ir krenta pinigai. Kačėig jau taip reikalai susiklostė, tai aš šioje paskaitoje ir bandysiu nurodyti, kaip moderniam lietuviui lengviausiu ir pigiausiu būdu pasidaryti pinigų dirbimo mašiną, idant jau šiandien iš čia parėję namon galėtume pradėti operacijas.

Kas gi yra mašina aplamai? Mašina yra toks inžinerijos padaras, kur nėra nė vienos nereikalingos dalies, kur niekiniausias sraigtelis tarnauja tik tai vienam ir tam pačiam gamybos tikslui. Pavyzdžiui, skalbimo mašinoje nėra su žiburiu surastum tokio dratelio ar kaituko, kuris nebūtų skirtas mazgoti nešvariems baltiniams. Kas gi pirktų tokią skalbimo mašiną, jeigu jona sumetus nešvarius baltinius, pro kitą galą ištrauktum tuos baltinius dar nešvarius? Kiek pirktų atsiras, jei užvedus Fontijaką, ši pastaroji nevažiuotų ir priekį, bet, pasispaudžius, atsipieštų nuo žemės ir pakiltų į dangų? Tai būtų lėktuvas, o ne važiuojama mašina!

Vadinasi, inžinerius, statydamas bet kokią mašiną, įsuka jona tik tai, kokių ratelių ir krumpilių, kurie atpenč būtinai reikalingi gaminant tokį ar kitokį pramoninį produktą, o visus kitus nereikalingus gelžgalius sumeta į šiukšlyną.

Dabarėš pasitūrėkime, kiek žmojuje yra nereikalingų dalių, kurios jam trukdo pasidaryti tobula pinigų dirbimo mašiną.

Pirmą galvą iš tų nereikalingųjų žmojuje dalių pati nereikalingiausia dalis yra galva. Mašina turi dirbti, o ne galvoti. Dirbti, kai pusę aštuonių ryto paspaudžia mygtuką ir sustoti, kai pusę penkių paspaudžia kitą mygtuką. Kiek nereikalingų bėdų atsistitku, jeigu mašina, jei bėgėjęs visiems krumpliaračiams, imtų galvoti apie dangiškuosius migdolus? Tokia mašina vietoj karburatoriaus pagamintų dviračio pompą, o vietoj dviračio pompas — elektrinių dulkių siurbį. Tai būtų ne velnias, ne gegutė, ne mašina.

Atpenč, žmogus norėdamas pasidaryti gėr pinigų dirbimo mašiną turi būtinai ir galutinai atsakyti savo galvos.

Sičionajos, nugalvojantiems gali kilti klausimas, o kaip gi gyvas žmogus išliks gyvas, jeigu jam nuo pečių atsiriubosim galvą ir ją numesim į laužą?

Atsakydami į šį klausimą, norėtum bei savo ruožtu paklausti, o kam gi žmogui reikalinga galva, jeigu jis jau nebėra žmogus, o tik pinigų dirbimo mašina?

Mes paimame receptus ir pristatome vaistus. Turim visokių reikmenų kūdikiam. Pirktie vaistus siunčiame už jūrą. Čia pristatome.

KSIAZEK'S PHARMACY

2600 W. 47 St. LA 3-1118

Edward A. Ksiazek, R. Ph.

Tasgats čionai turėčiau pordraug pabrėžti, kad galvą kaip tokią galima ir toliau palikt kaboti ant pečių, tik reikia ją padaryti pagrindinį remontą. Todrin ir panagrinėkime galvą iš moksliškos pusės, kaip tatau padodo mums anatomija.

Atidengę normalaus lietuvi kiaušą, viduje rasime šimtus nedidelių lentynėlių su įvairiais skyreliais ir pertvarėlėmis. Tose lentynėlėse prikrauta tokių lyg ir elektrinės vielos pundečių, visur uždegtos raudonos, žalios ir geltonos šviesėlės. Tai yra vadinamosios minčių lentynėlės. Prie kiekvienos pertvaros prijauoti popieriniai užrašai. Aurekui, mes vaikščiojame pro tas lentynėles ir skaitome: sąžinė, artimo meilė, tėvynė, visuomenė ne veikla, bendras išsilavinimas, lietuviybės išlaikymas, kultūros fondas ir taip be galo be krašto rikiuojasi užrašai normalaus lietuvi galvoje.

Dabartėlės gi atidenkime kiaušą lietuvi, kuris septynerius metus išgyveno saulėtosios Australijos krašte. Tuoj pamatysime, jogei galvos lentynėlės jau baigiamos graužti kinavarpų, likę tik užrašai, o kur dar išsilaukęs koks minčių pundečių tai ir tas apneštas storu dulkių sluoksniu, visur bėginėja raudonkūpiai vorai (australinė stipriai nuodinga atmaina). Kraipo ūsus šimtakojai, neša pelėsiais ir grybeliu. Pertvarų sienelės, pakrimstos baltųjų skruzdėlių, baigia išsiardyti, visur mėtosi iškorėjusios medienos gumulai, surūdiję atsipalaidavę zovieskai, priguldyta pigaus ir pastiprinto vyno bonkų, varva pro stogą lietus, kaip tatau atsitinka seniai nevartojamų daiktų sandėlyje.

Toje laužo krūvoje atpenč gi krenta į akis viena lentynėlė. Jos sienelės šviežiai nudažytos, zovieskai nublizginti, aplinkui išstatyti nuodai prieš baltąsias skruzdėles, takai išbarstyti DDT milteliais, aštriai duria nosį karboliu, nuo viršaus iki apačios prižardyta minčių pundečių. Nuo kurių trykšta augstyn kibirkštys, tuoj matyti, kad tos minčių vartojamos pilnu apkrovimu dieną ir naktį, miegant, budint, geriant ir pagiriojant. Prie lentynėlės uždegtas skaisčiai raudonas žiburėlis, o viršuje prikabinatas paaukuotas užrašas:

— Pinigai!

Netoli šitos randame dar ir kitą rūpestingai užlaikomą len-

tynę, taip pat su kaupu prikrautą minčių pundečių, šviežių, kasdien vartojamų minčių, o viršų to visko užrašyta:

— Amerika!

Dar greta šių dviejų altoriaus puošnumo lentynėlių randame ir keletą kitų neapdulkėjusių lentynėlių su užrašais: namai geroj miesto daly, arklių lenktynės, Tasmanijos loterija. Kačėig šios pastarosios lentynėlės lyg viščiukai po motinos sparnu priklauso puošniajai Pinigų lentynai, tai mes čia ilgiau ir negaišinsim brangaus laiko.

Tataigi, gerbiame, konstatavę faktus, kuriuos radome atidengę modernaus lietuvi kiaušą, turime dabar padaryti moks lines išvadas, o būtent gi: kuo greičiau pašalint iš galvos nebevertojamas, sutrūnijusias lentynėles, susemt kinavarpas, šipulius, išnešt viską kieman ir, parinkus tokią dieną kai vėjas neatsargus klausimas, o būtent, kodėlios gi reiškia vienoda pagarpa ir pinigams ir Amerikai? Atsakymas daugiau negu aiškus: Amerika reiškia dar daugiau pinigų!

Todrin, taupumo sumetimais modernaus lietuvi galvoje sujungę šias dvi lentynėles į vieną vieną su paaukuotu užrašu: Pinigai!

Tasgats, gerbiame, po ilgų išvedžiojimų, manding, mums ir pavyko įrodyti, kaip žmogus lengviausiu būdu gali pasidaryti pučią ir tavo kaimyno pusę, sudegint.

Atlikus šią higieninę operaciją, galvoje padvelks šviežias oras, atsileis daug erdves pagrindinėms mūsų šventųjų minčių lentynėlėms: Pinigai ir Amerika.

Šia proga kaikam gali kilti ti našia pinigų dirbimo mašina: pusę aštuonių ryto paspaudei mygtuką ir ji sukas, pusę penkių vakare vėl paspaudei ir ji sustoja. O jeigu jina vieną kartą, paspaudus mygtuką, užsikirs ir ims sėjaudyt, tai ją išmes ne į metalo laužą, bet į beprotinai, nes kad ir pinigų dirbimo mašina, bet tai kažkuomet buvo žmogus, o ne metalas!

(10 minučių pertrauka)

Paskaitininkas: — Dabar prašau klusti, kas kam neaišku. Tik prašyčiau klausimus pateikti raštu, nes aš viena ausimi neprisigirdžiu. Taip pat įsakmiai prašau nestatyt man kvailių klausimų!

I klausėjas: — Aš statau geroj miesto dalyje namus, kad turėčiau kur savo vaikučius ir mylimą žmoną priglausti. Juk tai yra kilni mintis, jos negalima išmesti iš galvos.

Paskaitininkas: — Dabartiniai klausimai yra ne namai, bet gyvenamoji mašina, kuri galutiname rezultate suveda į pinigų dirbimo mašiną. Tamsta, statydamas namus galvoji ne apie šeimą, bet apie tai, kaip kuo greičiau tuos namus parduoti ir uždirbt daug pinigų. Sekantis!

II klausėjas: — Aš myliu skaisčią mergaitę, apie ją svajoju, žadu vesti prie altoriaus. Tamstos nuomone, ir tokias mintis reikėtų išmesti iš lentynėlės?

Paskaitininkas: — Tai tuomet tamsta egi mylėjimo mašiną, tamsta savo skaisčią mergaitę nuo altoriaus tiesiai nuvesi į fabriką, kad ji uždirbtų pinigų. Sekantis!

III klausėjas: — Aš greit baigsiu medicinos fakultetą ir būsiu daktaras, pagal jūsų išvedžiojimus ir aš būsiu pinigų dirbimo mašina?

Paskaitininkas: — Kolega, aš gi sakiau, kad į kvailius klausimus aš neatsakinsiu! Autoriaus priedašas: Šis kaž-

Ar ieškote saugios vietos dėl savo sunkiai sutaupyty pinigų?

... ta vieta yra St. Anthony Bendrovė!

Ar ieškote daugiau uždarbio?

... ta vieta yra St. Anthony Bendrovė!

DYKAI DOVANOS SU SĄSKAITOMS KAKLO PAPUOŠALAI

su auskarais su \$1,000.00 depositu

Sąskaitos Federaliniai apdraustos iki \$10,000.00
Pradėkite sąskaitą šiandien pas mus.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois

Telefonai: TOWNhall 3-8131 ir Bishop 2-1397

Atidara kasdien iki 5:00 val.; pirmadieniais iki 8:00 val. vak.

JUOZAS GRIBASKAS, Sekretorius

SIUNTINIAI LIETUVA

106 W. 7th Ave., Gary, Indiana, Tel. TU 5-9435

Istaiga atdara kasdien nuo 11:00 iki 7:00 p. m.

2130 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. FR 6-0433

Istaiga atdara kasdien nuo 9:30 iki 5:30. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 8:30 p. m.

Foreign Parcel Service — T. Jedrzejak & Company

Sunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus primame ofise.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu maitu ir pristatymu garantuojamas. REIKALAUKITE KATALOGO.

Kiekvienas siunčiamas paketas yra pilnai apdraustas. Svoris ribojamas iki 22 svarų paprastu paštu arba oro paštu. Pristatymo laikas oro paštu — 2-3 savaitės. Paprastu paštu — 2-3 mėn.

Jūsų giminė Lietuvoje gaus siuntinius absoliutiškai be jokių primokėjimų. GALIMA SIUSTI IR PASTU.

Nereikia tartis dėl atvykimo. SEKMADIENIAIS UŽDARYTA

kodėl nepremijuotas veikalėlis braukti užrašą "Amerika" ir jo tinka ir Amerikos mėgėjų se-vietoje prirašyti: dar daugiau nai, tik reikia ant lentynėlės iš-pinigu.

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės, dovanoms.

2646 W. 69th St. RE. 7-1941

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino.

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtvirtina Suvienuytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — pa'yusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greit-tas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Parduodama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ

IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA

VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

Reguliari \$7.50 vertė vilnonė eilutėms medžiaga tik

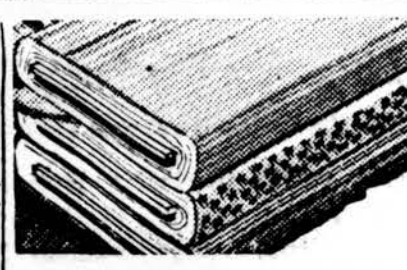
\$3.95 už jardą

PUIKI RINKINĖ IMPORTUOTA VILNONĖ MEDŽIAGA EILUTĖMS

\$4.95 jarda

VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA vertės nuo \$7.95 iki \$9.50, dabar

\$4.95 už jardą

SUTAUPYSITE IKI 50% pirkdami medžiagas užuolaidoms ir baldų apdengimui.

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UZ KIEKVIENĄ PIRKINĮ.

Mūsų klientams nemokamai aikšteles automobiliams pastatyti. KRAUTUVE PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210

SEeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekanciai:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND

Saving and Loan Association

PER 40 METŲ VISI LIETUVISKI KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4638 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.

Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"

Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.

2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)

Telef. PProspect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI-FI FONOGRAFAI • VOKIŠKI RADIJAI

DIDELIS PASIRINKIMAS • PARUODAME IR TAISOME

FRANK'S TV & RADIO, INC.

3240 So. Halsted St.

CAIumet 5-7252

Chicago Savings and Loan Association naujai atstatomas namas, kuris bus baigtas šių metų gale.

Mes iš anksto kviečiame visus atsilankyti į mūsų naujojo namo šaučių atidarymą (Grand Opening, įvykstantį 1957 m. sausio mėnė).

Saugiausia ir pelningiausia vieta taupomies pinigams laikyti yra apdraustose taupymo bendrovėse, kuriose kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki \$10,000 Jungtinių Valstybių valdžios. Visos bendrovės, turinčios šitokius apdraudimus yra vienodai saugios. Visos stropiai valdžios įstaigų prižiūrimos ir visos turi atidėti vienodai reikalingamų sumų atsargas, bet daugumas atideda daugiau, negu reikalingama. Skirtumas yra tik toks: kal kurios bendrovės yra patogesnės taupytojui, visada išmokėjo ir išmoka aukštesnius dividendus ir teikia pelningesnius ir naudingesnius patarimus.

Chicago Savings nuo pat savo įsikūrimo 1924 m. per daugiau, negu 32 metus, visada išmokėdavo taupytojams visas taupymui įdėtą sumas su aukštais dividendais. Kas liečia pelningus patarnavimus — tai Chicago Savings yra viena iš nedidelio skaičiaus tų bendrovių, kurios nemokamai teikia patarnavimus, išskaitant čekius, apmokant šeimų sąskaitas ir atliekant kito klas pinigines operacijas.

Chicago Savings b-vė, sąžiningai ir ekonomiškai pritarusių liet. tvarkoma, padidino savo turtą daugiau negu iki \$18,000,000. Kviečiame visus pas mus į mūsų pažangią, tvirtą finansinę įstaigą. Gyvenantieji toliau gali taupyti laisvais — atsikliausite.

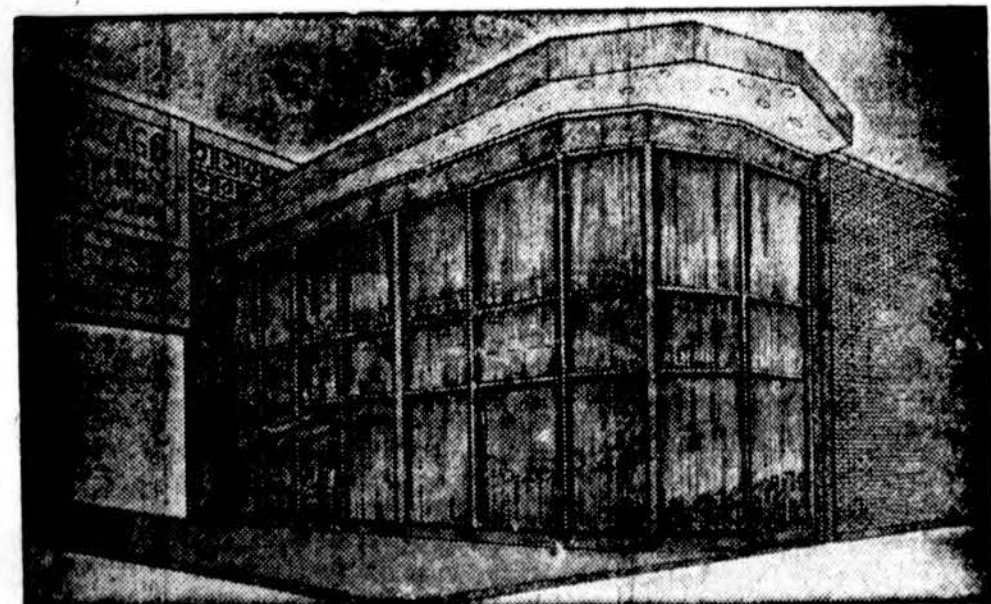
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Avenue

Tel. GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

CURRENTLY — AUKACIAUSIAS DIVIDENDAS IŠMOKAMAS ANT PAID UP INVESTMENTŲ SKYLIAUS.

ALUMINUM
STORM WINDOWS \$15.95

Combination Aluminum
STORM DOORS \$39.95

Installation Extra
NO MONEY DOWN
KRIDE COMPANY
2719 W. 71st St. HE 4-911
OPEN SUNDAY
Lietuviai Savininkai

MENO PARODOJE

A. RUKŠTELIS, Los Angeles

Los Angeles lietuvių visuomenė turėjo puikią progą pamatyti dail. J. Pautienius kūrinius, atsiųstus iš Chicago.

Savo kūrybine dvasia, formos valdymu ir technika, J. Pautienius priklauso Vakarų Europos mokyklai, davusiai pradžią impresionizmui, po to — ekspresionizmui, kubizmui ir t.t. Nenoriu tuo pasakyti, kad J. Pautienius būtų pasisavinęs visas sroves. Ne visos tinka jo dvasiniam pasauliui ir kūrybinėms emocijoms. Jis yra lyrikas, o ne dramaturgas. Užtat jokių būdų negalėtum įsivaizduoti ryšio tarp futurizmo ir J. Pautieniaus spalvų žaismų atstovaujančios tapybos. Negalima būtų tvirtinti, kad tapybiniai spalviniai žaismingumas yra vienatvės visoje jo tapyboje. J. Pautienius keletą metų bėgėjęs yra keitęs spalvinę gamą ir tapybinę techniką. Jis įsivaizduoja ir įsivaizduoja tinkamiausių priemonių apvaldyti formą ir tai formai suteikti reikiamą prasmę technikos ir spalvos pagalba. Jis dažnai techniškas ypatybės tampriai riša su pačia forma (pvz. Igno Šlapelio portretas ir Rugiapiūtė) arba gyveninį spalvų žaidimą paryškina gausėse dažo mase. Į šią kategoriją įeina daugelis gramduku (špachteliu) atliktų darbų. Pora jų, atsižvelgiant į dažo padėjimo būdą, labai artimi Van Gogho stiliui.

Impresionistinė ir poimpresionistinė kryptis mene J. Pautieniu yra artimos. Čia jis parodo save gan laisvą, niekuo nesuvaržytą, spalvų pasakotoją su pilna gamtos nuotaika pasiimtame gamtovaizdyje. Šią kryptį atstovauja "Ankstyvas sniegas", "Ruduo", "Sodas", "Ruduo Kauno Ažuolyne" ir "Sniegui pradėjus tirpti".

Idomu pažymėti, kad realistiškos krypties paveikslas parodoje vis vienas — "Mažoji Nemuno kilpa". O jis yra vienas stipresnių J. Pautieniaus darbų. Turi gerą kompozicinę pusiausvyrą, šviesių ir tamsių plėmų logišką išdėstymą ir erdvę. Tos rūšies darbų norėtųsi matyti daugiau. J. Pautienius parodo, kad ir šia kryptimi eidamas neklysta, nors tas darbas ir reikalauja daugiau pastangų bei laiko.

"Skaumas" yra įspūdingas paveikslas, bet jis yra vienintelis tos rūšies darbas (plokštuminis dekoratyvumas). Tai stiprių toninių kontrastų paveikslas, su reikiama išraiška užsibrėžtai idėjai pavaizduoti.

Susumavus parodos įspūdžius, norėtųsi pasakyti, kad J. Pautienius savo kūrybinio veržlumo vis dar jaunas ir tiek nerimstas įsivaizduojamas, kad drąsiai galime laukti jo sekančios parodos su dar didesniais laimėjimais ir naujais atradimais. Mes iš savo pusės jam galim palinkėti didžiausio pasisekimo.

ly nuotraukų ir įvairių Europos kraštų. Gan plačiai atstovaujami paminklai iš Latvijos ir Estijos. Deja, iš Lietuvos nėra nei vienos nuotraukos (neskaitant Gardino buv. Karališkųjų rūmų iš XVIII amž. kelių planų). Tarytum mūsų Kauno, Vilniaus ir kitų vietovių meno paminklai nepriklausytų Vakarų meno pasauliui, arba tarytum mūsų Vilniaus meninis inventorių neprilygtų Rygos ar Dancigo inventoriui? Tiesa, labai mažai nuotraukų turima ir iš Lenkijos, matyt, prieš karą nesuskubta nuotraukų iš visų kraštų surinkti.

KRONIKA

• Antano Rukštelės kūrinių paroda Chicagoje atidaryta gruodžio 1 d. Ši dailininko paroda sutampa su jo 50 m. amžiaus sukaktimi. Į parodą bus atgabenta daugiau kaip 40 jo darbų aliejumi ir akvarele. Bus portretų, peizažų atliktų Vokietijoje, Australijoje ir Amerikoje; bus figūrinių kompozicijų ir natūrmortų. Galia, kad dailininkas ne galės atgauti savo pačių didžiausių darbų, kurie siekia 6 pėdų aukštį, tai Lietuvą liečiančios figūrines kompozicijas. Pa-

rodoje bus daug lietuviškų peizažų. Nors ir po ilgų tremties metų, Lietuvos gamta nėra išblėsusi iš mūsų dailininko akių. Dail. A. Rukštelė, būdamas V. D. Muzėjaus Etnografinio skyriaus vedėju, yra apvažinėjęs visą Lietuvą ir įsitėmęs gražiasias vietas.

Dail. A. Rukštelė meno parodoje Lietuvoje nuolat dalyvavo nuo 1931 m. Vokietijoje dalyvavo parodose: Augsburg, Nuernberge, Ansbache, Schwabesche-Gmuend, Hanau. Dillingene turėjo parodą pats vienas. Australijoje jo vieno kūrinių parodos buvo surengtos Adelaidėje — 3 ir Melbourne viena; be to — septyniose parodose dalyvavo su

australais dailininkais. Jo kūrinių įsigijo net vienas Australijos gubernatorius. Būdinga, kad net Naujoje Zelandijoje, kur dail. Rukštelė negyveno, buvo surengta jo kūrinių paroda. Ir Ameriką jo paveikslai anksčiau pasiekė negu jis pats, atplaukdamas su juos įsigijusiais lietuviais tremtiniais. A. Rukštelė yra ne tik dailininkas, bet ir diplomatas meno istorikas.

• Lietuviškų Studijų instituto Chicagoje paskaitų sąrašą papildant ir patikslinant pranešama, kad apie modernią meną paskaitą laikys Paulius Augius, o temai "Humanizmas — tautybės pagrindas" — prelegentas dar nesurastas.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOS
Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00
I R

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui
Longvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Padėkime Artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Laikas susirūpinti, kad mūsų artimieji turėtų sotų kalėdinį stalą ir tinkamą aprangą. Pasinaudokite mūsų lietuviškų, sąžiningų ir pigių patarimų, užsakydami maistą, vaistus, avalynę ir angliską medžiagą, ir pasiųsdami savo supakuotus siuntinius iki 19 svarų neto. Išsirinkite patinkamus siuntinius, kartu su adresais ir money orderiu pasiųskite mums, ir Jūs šie siuntiniai su dėkingumu minės Jūs. (I Azijos Sibiry \$1.40 daugiau). Garantuojame 100%.

No. 8 \$13.34	No. 30 \$14.66	2 sv. sviesto
20 sv. cukraus	20 sv. pirmos rūšies kvietinių miltų	1 sv. Cukraus
No. 9 \$23.00	No. 31 \$18.11	1 sv. pieno miltelių
20 sv. k. taukų	5 sv. kvietinių miltų	1 sv. šokolado
No. 22 \$29.61	5 sv. cukraus	14 ozs. kokavos
2 sv. gr. pupelių kavos	4 sv. 7 uncijos k. taukų	15 ozs. razinų
1 sv. 2 ozs. šokolado	No. 36 \$31.95	200 cigarečių
2 sv. sviesto	2 sv. kumpio	Chesterfield
4 sv. 7 ozs. ryžių	2 sv. Salami dešros	No. 38 \$18.17
2 sv. 3 ozs. beč. lašinių	2 sv. beč. lašinių	20 sv. ryžių
4 sv. 7 ozs. K. taukų	2 sv. beč. lašinių	No. 40 \$26.00
1 sv. kumpio	2 sv. 3 ozs. K. taukų	15 sv. beč. lašinių
1 sv. arbatos	1 sv. Pupelių kavos	5 sv. Salami dešros
1 sv. 2 ozs. Sk. miltų		

PATRIA GIFT PARCEL COMPANY Tel. CR 7-2126
3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS
MOTERŲ ROBŲ
Prima moteriškų kostiumų ir patų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. RRepublic 7-6329

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

SVARBUS PRANEŠIMAS MŪSŲ TAUPYTOJAMS

2%

Du nuošimčių mokėsime už taupymo indėlius (savings accounts) pradedant Liepos 1 d., 1956 m.

Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposits Insurance Corporation.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

Lituanika Marburge

(Atkelta iš 4 pusl.)

derio vardo institutas Rytinei Vidurio Europai tirti (J. G. Herder-Institut) vadovaujamas J. G. Herderio Mokslinės tarybos (J. G. Herder-Forschungsrat) su apie 40 narių. Lietuva įeina į šio instituto darbo programą. Lituanistinės medžiagos rinkimo padėtis jame yra kitokia. Instituto biblioteka, kuriai vadovauja žinomas istorikas dr. H. Weiss, kilęs iš Estijos, čia kuriam visiškai iš naujo. Per pirmuosius penkerius 1951-1955 darbo metus ji užaugo iki 30, 500 tomų ir turi skyrius čekijai, šilėnijai, pamarui, rytprūsijai, lenkijai, lietuvai, latvijai, estijai.

Lietuvos skyrius su daugiau kaip 400 knygų yra dar kuklus. Videlto nuostabu, kad toks skaičius susidarė perkant knygas beveik vien tik iš vokiečių vidaus antikvariatinės prekybos pasiūlos. Tokiu būdu įsigyta jau beveik viskas, kas XX amž. vokiečių kalba apie Lietuvą buvo išleista. Daromos pastangos įgyti daugiau lietuviškų knygų. Lietuva atstovaujama ir kitose šio instituto skyriuose: foto-archyve ir laikraščių iškarpų skyriuje, kur tam tikslui gaunamas 1 laikraštis iš krašto, 1950 Herderio institutas tuoj pradėjo registruoti visą literatūrą apie Rytinę Vidurio Europos kraštus, kiek ji yra Vokietijos bibliotekoje, sudarydamas didžiulę kartoteką (Der Gesamtkatalog des wissenschaftlichen Schrifttums ueber Ost-Mittel Europa arba trumpai — GKO); iki 1955 metų jau pasiektas 105,000 kortelių skaičius ir darbas bus baigtas tik po kelerių metų.

Registruojami archyvuose esą dokumentai

Kitą didelį darbą atliko J. C. Herderio Mokslinė taryba kartu su Vak. Vokietijos archyvais suregistravusi daugiau kaip 40, 000 dokumentų iš rytinių kraštų, kurie yra išlikę Vak. Vokietijos archyvuose. Jų tarpe esama ir liečiančių Lietuvą, pvz. apie lietuvių studentus senose Vokietijos universitetuose, Stutgarto Landesarchyvo turimas Radvilų susirašinėjimas su Wuertembergo hercogu Ulrichu XVI amž. bei hercogo von U-rach bylų sosto klausimui Lietuvoje, jau neminint Goettingene saugomo buv. Karaliaučiaus

Valst. archyvo su Vokiečių ordino aktais. Dokumentų kartoteka patalpinta rūmuose Marburgo Valtstabinio archyvo, kuris laikomas geriausiai įrengtu archyvu Vokietijoje; ten ruošiamose senų dokumentų parodose šiemet buvo galima matyti Rygos vyskupo Alberto rašto iš 1221 metų originalą.

Garsusis Marburgo Fotografijų archyvas (Bildarchiv Photo Marburg), kurį radome Universiteto muzėjaus rūmuose kartu su Marburgo meno istorijos seminaru, įkurtu žinomojo prof. R. Hamanno, turi daugiau kaip 15,000 puikiausių meno pamink

TATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU
PRISTATOM
Išskirti Rūšių MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.

Tel. Victory 2-1272

Apkarnavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave. Chicago 29
Tel. HENlock 4-8037

Vertimai — Pilietybė — Laikslai duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(8-čia augsta, durys po kairė, art 63-čia gatvės ir California Ave.)

VAISTŲ PAKIETAI Į LIETUVĄ!

DRAUGO SKAITYTOJAI

Remkime Modernišką Lietuvišką Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima gauti vaistus su apmokėtu munitu į Lietuvą ir į visus U.S.S.R. kraštus. Mes užlaikome visus vaistus, kurie yra reikalingi Lietuvoje, kaip Rinfon, streptomycin, validol ir nuo reumatizmo antipolių, vaistų dėl širdies ir augšto kraujo spaudimo. Per mūsų vaistinę vaistai pasiekia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibiry ima 22 dienas oro pašto. Visi siuntiniai per mumis gauna garantiją iš rusų valdžios. Rašykite mums dėl informacijos.

VYTAUTAS SKRINSKA
Ideal Pharmacy vaistinės savininkas ir Notary Public

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS
Turi naują didelį sunkvežimį ir apdraudą
3315 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave.
Tel. OLiffield 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visas artimuosius miestus.

DEMESIO AUTOMOBILIŲ SAVININKAI IR AUTOMOBILIŲ PREKYBININKAI
RICH'S AUTO RADIATOR REPAIRS
Taisome ir valome radiatorius. Darbas garantuotas.
1338 Dugdale, Waukegan Ill.
ON. 2-6860

ARTHRITIS & RHEUMATISM
Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustyrusiems sanariams. Skubiai palengvina paraudusius, sustyrusius bei sutinusius nugaros, kelių, kojų, kelių pirštų arba sprando raumenų ir sanarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. Tabletės \$1.50, motis 79c. Viskas tik už \$2.29, pas Jūsų vaistininką.

CHRISTMAS CARDS
From the Holy Land with beautiful photographic scenes and pressed flowers from BETHLEHEM AND JERUSALEM.
12 for \$1.75 — 24 for \$3.
Special prices for bazaars on hand-carved mother-of-pearl jewelry and olive wood camels & camel caravans.
A. M. EL KHARY
2742 N. Hampden Court
CHICAGO 14, ILL.
After 6 p. m. phone DI 8-3304

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, juosteles pagaves vardinius, gimimo ir kitų progų dovanoms.

Clearing Building Material & Coal Company

ALYVA IR ANGLYS
Pirkite pirmiau negu užsigs! Pristatome visame mieste ir priemiesčiuose.
5627 W. 65th St. Skambinkite bet kuriuo laiku: PORTsmouth 7-6740; GLOBE 8-4400.

PAGELBĖKITE ARTIMIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Atsidarė nauja įstaiga pagelbėti saviesiems pasiųsti siuntinius į Lietuvą, esantiems Sibire ir kitose Rusijos vietose.

Viską apmokate vietoje (muitą ir persiuntimo išlaidas) ir Jūs artimiesiems nieko nereikės mokėti. Pristatymas yra garantuotas ir greitas, 5-6 savaitės. Galima siųsti naujus ir dėvėtus daiktus ir vaistus.

UNITED OVERSEAS PARCEL SERVICE

1263 N. Paulina St., Chicago 22, Ill. Tel. HU 6-3353

Asmenys, kurie gyvena toliau ir negali asmeniškai atvykti, gali pasiųsti siuntinius paštu su adresu, kam ir kur reikia pasiųsti, mes apskaičiuosime, kiek kainuos muitas ir persiuntimo išlaidos, ir jums pasiūsyms sąskaitą. Siųskite augščiau nurodytu adresu.

Raštinė atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PALATINE BARGAIN BASEMENT

Tose pat patalpose yra pagarsėjęs "Palatine Bargain Basement", kuriame yra milžiniškas pasirinkimas visokių rūšių medžiagų ir medžiagų liekanų už nepaprastai žemas kainas vyrų ir moterų kostiumams ir kitokiems rūbams. Taip pat yra didelis pasirinkimas įvairių medžiagų liekanų, kurios tinka ir pasiuntimui į užsienį ir savam naudojimui namuose.

Užvažiuokite pamatyti ir jūs įsitikinsite, kad pas mus yra didžiausias pasirinkimas ir žemiausios kainos.

HAVE YOUR CAR WINTERIZED NOW BEFORE THE COLD WEATHER COMES AROUND!

ROAD & SHOP SERVICE
FACTORY TRAINED MECHANICS ON
• Automatic Transmissions • Clutches
• Brakes • Complete Motor Rebuilding
• Ignition • Front Ends • Wash & Grease

LEN WASS SERVICE
Arnold Neyer and Len Wass, factory trained experts
N. W. Corner Archer and California, LA 3-8855
Open 7 days a week including Sunday till midnight

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metal toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

Terra Septentrionalis Incognita

JUOZAS PRONSKUS, Kanada

Užburta ratas

Kelmučių galima dar rasti, nors juos iš pageltusių lapų nebelengva iškirsti. Išardę kryžkreivėmis krūmus nutariau patraukti pietų kryptimi, kur dar j krūmų įžengiant matėsi augštesnės, taigi ir kelmuciams tinkamesnės vietos. Perbrides iki juostos žolės priaugusių įlankų nuteikiau dešinė ir po gero pusvalandžio priartėjau kažkokiai tvorai, už kurios matėsi begaliniai ilgas suartas laukas ir už jo kiti beribiai krūmai. Nusiklausęs, kurioje pusėje girdisi plentu važiuojančių mašinų garsas, įsitikinau, jog esu atsidūręs krūmų šiauriniame gale, ir nubrėžęs "oro liniją" į rytus, pa krūmėmis pasiekiau plentą, kurio kitoje pusėje matėsi "Banga". Pasigalvosiu, bet ne pasiduosiu! Vėl grįžau į tankumynę ir pasiekęs tą patį žolyną dabar jau griežtai pasukau į pietus ir, kad nepatečiau vėl į tą užburta ratą, bren du kiekvieno žingsniu labiau sukdamas pietryčių linkme, ir koks buvo nustebimas, kai po gero pusvalandžio landymų vėl pamaciau tą pačią dirvą ir atsidūriau prie tvoros lygiai toje pat vietoje!

Vėl įžengė į plentą vėl įlindau į krūmus, trečiam ratui, bet šį kartą nebeteško rato baigti, nes staiga pajutau, kad iš viršaus ant kupros pradėjo lyg žirniais berti. Tai buvo kruša, greit virtusi sniegu, po to šlapdriba, vėl sniegu ir protarpiais lietum. Lyg išpiektas, šlapias ir dantimis kalendamas pasiekiau "Bengą", kaip tą vakarą praverė pažadėtoji vyno bonka ir malkos! Lauke šėlo audra ir kitapus eglės visi rytai drebėjo nuo neapsiklausomo ežero trenk smo.

Iš vidaus ir lauko šildomas prie krosnies išsidžiūvinau, ir įsigilinę į knygą vakarop pajutau, kad lauke vėl viskas apri mo. Žemė buvo visa balta, lyg per kalėdas, bet ore, ežere ir dangutyje — lyg nieko nebuvo. Saulutė vėl išlindo ir prieš nusileidama apžiūrėjo Arktikos pridarytą žałą. Bet ežeras buvo nebe ežeras, o kokias tai iš Čiurlionio drobės paimta pasaka. Išilgai visų platybų driekėsi trys milžiniškos driužės: per kokią mylių nuo kranto driužė buvo balta, lyg kas būtų viso pasaulio pieną į ežerą išvertęs. Už baltosios juostos buvo kita, giliai mėlyna, ir už tos vėl tožia pat balta, kuri jau susilijo

su bauginančiai priartėjusiu dangaus skliautu.

Tik ilgesnis stebėjimas ir nuo širdus noras surasti reginio priežastį pagaliau padėjo šiek tiek išsiaiškinti. Arktika staiga buvo atgabususi oro masę žymiai šaltesnę už ežero vandenį. Šiltesnis vanduo garuodamas, vėjui visiškai nutilus, driekėsi pačiu ežero paviršium į begalinius vieškelius. Aiškiai matėsi, kaip iš tos mėlynosios juostos, lyg iš šimtų laužų, dūmai garai stulpais ir virvėmis kilo augštin į trečiąją juostą. Bet kodėl ta mylios balta juosta pakraščiu, ir lyg linija atžymėta už jos antroji mėlyna juosta, ir vėl lyg žirkklėmis atkirta trečioji balta, nepaisant, kad garai ruko ir viso ežero, o ne iš vienos tik mėlynosios juostos, mano racionalus išaiškinimas liko nelabai įtikinantis. Seniai tiek anksti nebuvau ejęs nakties poilsio.

Antrą rytą nubūdęs dar prieš saulėteką išskubėjau prie ežero. Sniegas buvo dingęs, dangus skaisčius ir oras šiltas, nors bevarvėjo drėgmė. Ežero vėl nebepažinau. Visa jo platybė buvo nudažyta prieš saulėteką dangaus ir debesų skaisčiomis varšomis. Vietomis giliai violetiniai plotai, vietomis visomis vaivorykštės spalvomis nudažyti. Horizonte lyg pasakiškos pilys iškilę juodai mėlyni debesų pastatai. Ryto ramybėje visu ežero krantu į šiaurę, o toliau tartum iš pačių ežero gelmių, sklido kurtinantis šautuvų šūvių pokšėjimas, tartum kur tai netoliese žiauraus karo frontas veikė visu įniršimu. Tai ančių medžiotojai darbavosi, nes medžioklės sezonas buvo pačiame įkarštyje. Pastebėjau, kad per gerą pusmylį nuo kranto ilgiausia plačia juosta tyliai, lyg tremtiniai ištrūkę iš fronto linijos, ančių ir kitokių vandens paukščių pulkai nejudėdami sėdėjo ko ne iki kaklų į vandenį įsimerkę. Mat čia vasarvietė ir medžiotojai draudžiama šaudyti. Žino ir paukščiai žmonių planus!

Bet kas čia? Visai netoliese už poros mylių ežere didžiulė sala ir tokia aiški, jog ryškiai reljefu matomi iš vandens iškilę krantai ir visa sala didžiuli tamsiai mėlynu mišku apaugusi! Niekuomet ten jokios salos ne

buvo! Tas mirasas tęsėsi kol saulė patekėjo, ir kai po trumpo laiko vėl pažvelgiau, salos nebėbuvo, o tiesiai skersai tą vietą kitam edangaus skliaute iš tolimų vandenų kyšojo vos užmatomos rytinio ežero kranto, Victoria Beach iškyšulio augštesnių miškų viršūnės, kurios kasdien esant saulėtam orui yra užmatomos.

Greit artėjo 8 valanda ir reikėjo eiti prie plento, kuriuo iš Rivertono pravažiudamas autobusas paėmė atgal į Vinnipegą, ir darbą ir kasdienybę.

Kultūrinė kronika

● **Skaitybė berniukams** — išėjo antra lietuviška laida. Šį lordo Roberto Baden-Powello knygą, iš šešioliktos jos laidos, yra išvertęs a. a. Viktoras Kamauskas. Šią antrąją lietuvišką laidą redagavo Vytautas Čepas. Išleido Lietuvių Skaityb. Bern. vadija Toronte. Ont., Kanadoje. Tekstą rinko Žiburiai, o paskiau 1,000 egz. išspausdinta ofsetu. Knyga turi 309 pusl. su skyriais: Skaitymokslis, Mąstymas gamtoje, Gyvenimas tovykloje, Pėdsakai, Gamtosaka, Išvėrmė, Vyčių riteriškas, Gyvybės gelbėjimas, Patriotizmas.

Gale yra dėsas įspūdingas Baden Powello testamentas, kuriame sakoma:

— Aš tikiu, kad Dievas leido mus į šį pasaulį, kad mes būtume laimingi ir džiaugtumės juo. Laimės neneša nei turtai, nei pasisekimas karjeroje, nei pasitenkinimas savimi. Vienas žingsnis laimės link bus nužengtas, jei sustiprinsi sveikatą ir išugdysi jėgas kol tebėsi berniukas, kad subrendęs vyrų galėtum būti naudingas ir tuo būdu džiaugtis gyvenimu. Gamtos pažinimas atskleis Jums, kiek daug gražių ir stebuklingų dalykų Dievas sutvėrė pasaulyje Jums džiaugtis. Būkite patenkinti tuo, ką gavote, ir ko geriausiai tuo

IMPORTUOTI VOKIŠKI RADIO APARATAI
(AM-FM Visos bangos HIFI)
Niekas negali prilygti HI Fidelity muzikai, sudarant ypatingą nuotiką, labiausiai tinkančią žmogaus pojūsiui. Kodėl gi neatiti pas mus ne trunks ir apžiūrėti mūsų prekų modernios patalpos. Mes laisime laimingi aptarti su Jumis BLAUPUNKT RADIO aparatų geras įpatybės. Malonus balsas, gražūs cabinetai šiu HI FI radio aparatų yra tikrai verti jūsų atėjimo, ir apžiūrėjimo.
PETER P. RINKS, INC.
Uomo prekyba
Atidara vilsmas
2601 W. 63 St. WILBROOK 5-2350-1

pasinaudokite. Žiūrėkite į šviesiąją dalykų pusę, ne į tamsiąją. Pats tikrasis kelias į laimę nėra nešti laimę kitiems žmonėms. Bandykite juo eiti ir patikite šį pasaulį truputį geresnį, negu jį radote. Ir kai ateis jūsų eilė artėti prie mirties, Jūs galėsite mirti laimingi, jausdami, kad neleidote laiko tuščiai, padarėte visa, ką galėjote... Ir Dievas tepadeda Jums tai atlikti.

● **Kun. Antano Deksaio sidabriniam jubilėjui paminėti** — šitokia antraštė Chicagoje išspausdinta monografijėlė 16 puslapių, lietuvių ir anglų kalbomis. Kun. dr. A. Deksnys buvo įvėntintas 1931 m. Kaune. Filosofijos, pedagogikos ir istorijos studijas baigė Šveicarijos Friburge, doktorizuodamasis iš pedagogikos. Jo egzaminai buvo įvertinti cum laude, o disertacija — magna cum laude. Kilus karui, nebegalėdamas išvažiuoti iš Europos, kun. Deksnys dar gilino savo studijas, pasirinkęs spekuliatyvinę teologiją, meno istoriją ir literatūros filosofiją. Nuo 1941 m. atvykęs į JAV. dabar klebonauja East St. Louis lietuvių parapijoje, kur nesenai buvo pašventinta jo pastatytoji bažnyčia. turinti labai daug lietuviško stiliaus ornamentinių motyvų. Jo straipsniai yra tilpę

XX Amžiuje. Panevėžio Balse. Iš jo straipsnių pažymėtini: Naujieji religinio auklėjimo metodai (Kun. Vieniybės Biuletenis), Gedimino santykiai su krikščionyste (Kun. Vien. Biul.), Gedimino ainis — Pennsylvanijos misionierius (Sv. Pranciškaus Varpelis), Nuo kapitalo prie arsenalo (Studentų Žodis). Muzika kitų menų šeimoje (Muzikos Žinios), Menas ir religija (Naujoji Aušra) ir kt.

Chicago's švariasias ir moderniasias Piknikų Daržas — **BUCO DARZAS**
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

Krautuvė "MARGINAI" adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 9, Ill., galima gauti gražiausius liaudies meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galanteriją.

Telef. R.Epublic 7-6803
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirstymas ir patalysimas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atsiovas
4919 So. Paulina St
P.Rospect 6-7960

DRAPERIJA...
NEMOKAMAI ĮRENGIAME.
Pagaminami pagal užsakymą mūsų nuosavioje dirbtuvėje.
KILIMAI...
PAGARSEJUSIŲ FIRMŲ
Kainos pagal susitarimą. Nemokamai apkalnuojame jūsų namuose. Atvykstame su pavyzdžiais dieną ar vakare. Visų plač. reklamuojamų firmų **BALDAI - LEMPOS**
— **LOVOS IR MATRACAI**
Pagaminami baldai pagal užsakymą už fabriko kainas.

MANKOWSKI PHARMACY
Prescription specialists
Vaistinė
4500 S. Wood St. Frontier 6-8223
Complete line... Diabetic needs

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIDŽIŲ IR ATVIRU ODOŠ LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIDŽIŲ namų ramiai sėdėti ir nakintis miegoti nes bū užsiseņėjusios žaidžios niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaidžių uždekte LEGULO Ointment. Jos gydymo įpatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite šį tepalą nuo skaudžių nudegimų. Jį taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATLETIC'S FOOT, sustabdo džiūvinimą odos ir perplūšimą tarppečių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios suskilintos odos dedirvinių, odos išbrėimų ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pasirodo skaudus išbrėimas nuo vystyklų. Jį yra gera gyduolė nuo išviranių odos ligų. Legulo Ointment yra garduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse—Milwaukee, Wis., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order!

LEGULO, Department D.,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, ILL.

STANLEY'S FURNITURE
(Lietuvių Krautuvė)
"Kur klientas atsiunčia savo draugą".
7026 So. Western Ave.
Telef. P.Rospect 6-2254
Savininkas Stanley C. Tranas

ATDARA SEKMAD. NUO 12 IKI 4 VAL. IKI KALĖDŲ
Kitom dienom 9:30—5:30. Pirmadien 9:30—9:30 v. v. Penktadien 9:30—9 v. v.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELYNICIA
Geriausios gėlių dėl vestuvių, bankų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2445 WEST 63RD STREET
Tel. P.Rospect 8-0883 ir PR 8-0884

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN
2555 WEST 47th STREET
Lafayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytoms patarnavimai veltui.
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SIANDIEN.—Aprausta iki \$10,000.
Darbo valandos: pirmadien, ir ketvirtadien, nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKIAI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SĄŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WILBROOK 5-9203

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKIAI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SĄŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WILBROOK 5-9203

Visi lietuviai Chicagoje ir apylinkėje siunčia kalėdinius siuntus per didžiausią U.S.A. Firmą

JANIQUE TRADING CO.

2551 W. 63rd St., Chicago 29, Ill., HE 4-2380

J. KAMIENSKI

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill., BR 8-6780

Istaiga atdara: kasdien nuo 12 val. popiet iki 8 val. vak.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kavinų.
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEDARCREST 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
R.Epublic 7-8600 — 7-8601 Automobilams vieta
Tieks, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

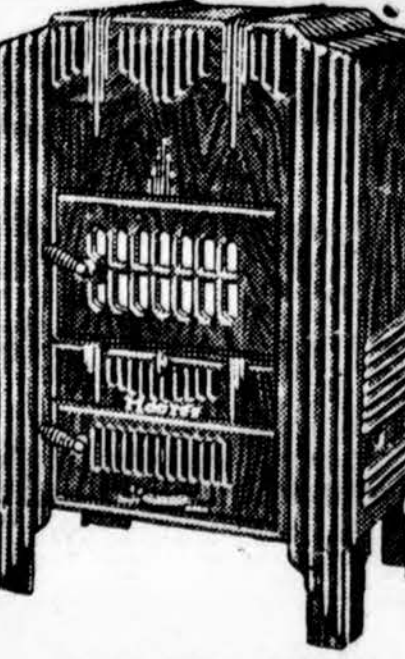
ANTHONY B. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CIGERO, ILL.
Telefonai — GROVEHILL 6-2345 arba TOWNHALL 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYNS MODERNIOS KOPYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį, Reikale šaukta.
Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roelando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE
177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLYmpic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CIGERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781
STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 60th STREET R.Epublic 7-1313
2314 W. 23rd PLACE Virghina 7-0672

Apsirūpinkite laiku apšildyti savo butą.

GERIAUSIŲ FIRMŲ PEGIAI,
pradedant nuo \$28.00 pas
Roosevelt Furniture Company
(LIETUVIŲ KRAUTUVĖ)
2310 West Roosevelt Road
Tel. SEeley 3-4711
Nellie Bertulis ir Feliks Raudonis, savininkai
Krautuvė atidaryta kasdien iki 6 val. vak. Pirmadien, ir Ketvirtadien, iki 9 val. vak. ir Sekmad. nuo 11 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.

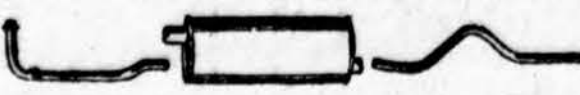
TIKTAI MCSŲ FIRMA SVEDMOJE GALI TAIP PIGIAI PASIŲTI PAKETUS. PALYGINKITE TIK KELETĄ SIUNTINIŲ:

Siuntiniai garantuoti pasieks adresatus Lietuvoje per 5—6 savaites	
Nr. 1. 20 svarų taukų	\$23.00
Nr. 2. 20 " ryžių	\$17.50
Nr. 3. 20 " eukraus	\$13.00
Nr. 5. 10 svarų eukraus	
10 " taukų	\$20.50
Nr. 6. 5 svar. eukraus	
" taukų	\$23.00
" ryžių	
" jautienos	

MES TAIP PAT SIUNCIAME JESŲ PARUOSTUS SIUNTINIUS UŽ PIGESNES KAINAS NEGU KITUR
Galite atvykti asmeniškai arba užsakymus pasiųsti paštu:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.
1824 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO 22, ILL.
Telef. EVerglade 4-5220

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	\$8.25	Mercery 49-51	\$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintoms automobiliams. Išmetimo paipą irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu.
Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

Moterų GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. Cliffsides 4-5669; Virginia 7-0618

Paskutiniai šiuo metų Moteris

IRENA LOZAITYTĖ, Chicago, Ill.

"Moters", lietuvių moterų žurnalas, leidžiamas kas trys mėnesiai Kanados Lietuvių Katalikų Moterų draugijos, Toronto, Ontario, redaguojamo Stasės Pra-puolenytės ir redakcinės kolegijos, pasirodė Nr. 4 (5), 28 psl., apimęs spalio-gruodžio mėn.

Kun. Vytautas Pikturna savo straipsnyje "Moterų apaštaliavimo pareiga", atskleidžia ir dažnai gyvenime girdimą klausimą: "Kodėl moterys negali būti kunigais?", rašo, kad galia teikti "sakramentines malones Išganytojas davė tik vyrams, tačiau kitas kunigystės pareigas — skieisti tikėjimą, dorą ir meilę — turi ne tik vyrai, bet ir moterys". Šią pareigą atlikti gali ir privalo moterys. Jos, lyg spinduliuojantis deimantas, turi skieisti meilę ir pasiaukojimą, nešti džiaugsmo ir paguodos pagalbos įsikišantiems.

"Šiuo metu visi turi nešti meilę ten, kur klesti neapykanta, turi teikti atlidumą, — kur yra neteisėybė, duoti viltis, — kur yra nusiminimas, nešti šviesą, — kur viešpatuoja tamsa, duoti džiaugsmo, — kur yra liūdesys, nešti taikę, — kur kerojasi nesantaika", tai turi būti ir moterų pašaukimas ir pareiga. Argi ne moteris yra ta šeimos apaštaliavimo skleidėja. Mes drįsime sakyti, kokia moteris, tokia ir šeima, kokia šeima, tokia ir tauta, nes visus dvasinio gyvenimo pradus, altruizmo ir pasiaukojimo mintis įdiegia ji — moteris. Motina yra ta didžioji didvyrė ir jėgos šaltinis, kuris perauklėja šeimą, bendruomenę, ir per šeimą padaro didžiosios tautos valstybei ir bažnyčiai. Gerą motiną yra šeimos ir visuomenės palaima.

Šio straipsnio autorius duoda vokiečių priežodį: "Šeimos namus stato moteris", bet čia pat randame ir kitą pasakymą, kuris labai charakteringas nūdien, "kai gaidys tyli, o višta pradeda giedoti, tai namuose bus nelaimė". Taigi, baimė ir glūdi tame, kad moteris netaptu apaštaliavimo varden "bosas". O kuo moteris yra tobuliausias Dievo tvarynis, sutvertas ne iš molio, kaip Adomas, bet iš žmogaus, iš jo šonkaulio. Esant, tobuliau siu sutvertum, moteris turi būti kelrodė šeimoje ir vaikų auklėjime. Ir kaip liūdina šiandien klausyti, kai daugelis dejuoja, aprauda savo vaikučius, bet nededa pastangų, kad savo šventu pasiaukojimu pagerintų visa tai kas jai atrodytų negera.

Motina ir duklė

L. Miežinienė straipsnyje "Motina ir duklė" atskleidžia mums motinų nerūpestingumą savo nuosaviems vaikams. Neutrenka vaikui suteikti gyvybę, aprūpinti jį materialiai, tas juk yra natūralu ir privaloma žmogaus egzistencijai išlaikyti, o juk žmogus egzistuoja ne tam, kad valgytų, bet tam, kad gyventų. Jis gyvena ne vien tik materialiniu geriu, jis trokšta įsikišantiems dvasinio peno. Čia ir slypi ta paslaptis, kuri suteikia laimę ir šią didžią malonę gali perduoti tik tėvai. Štai dukra ir įsikišanti motinos akys klausimo ir atsakymo, paguodos žodžio liūdesio metu ir žypanio jos džiaugsmo valandose... Motinos nelengva užduotis būti drauge, seserimi ir motina savo dukrai. O vis tik ji gali savo švelnia siela visi, kur, kada, ir kuo būti. Tuomet ji bus atlikusi savo šeimos uždavinį. Šiame straipsnyje rašoma, "kad mergaitės skuba ištekėti, kad tik greičiau nuo mamos atsist-

kirtų. Ir kur tik mama buvo toli nuo vaikų, ten vaikai buvo toli nuo tėvų namų. Nebėkime nuo savo dukrų — galėsime". Visi gerai žinome šį posakį, kad nėra blogų vaikų, yra tik blogi tėvai...

Erotinės meilės dvasingumas

Kun. Alfonsas Grauslys savo "Erotinės meilės dvasingumą" liečia gana subtilų dalyką. Pasitaras, kaip ir ankščiau minėtieji straipsniai, paskirai turi giliai prasme ir didelį vaidmenį gyvenime. Taigi, mylėti ne kaip dažnai yra sakoma visa nervų sistema, visais smegenų centrais, mylėti ne fiziologinę žmogaus sudėtį, mylėti ne materialinį gėrį, — visa tai yra tik dūžiantis kristalas, namas statytas ant smėlio. Meilė, tai reiškia kalbą siela į sielą. Duoda citatas "meilė, tai dieviškas kvėpimas sieloje, pastovi ir saldi ugnis, kuri užgesa su siela", arba "nieko nėra kilnesnio ir nieko kas labiau laimina pasaulį padar, kaip bežodė nuolatinė, beaistrinė meilė" (Hesse). Čia autorius atkreipia mūsų dėmesį, kad neįmanoma paneigti dvasios dalyvavimo meilėje, nes "drauge su tikra meile, pražysta ir dvasingumas sieloje, dvasinio gyvenimo pakilimas, kuris taip subtiliomis mintimis ir jausmais pasireiškia, kai mylima. Dvasia tartum banguoja, gyvena ta pagilintą gyvenimą. Ir čia tas begalinis jautrumas ir švelnumas, kurie įrodo dvasinumo augimą. Per meilę asmenys bė auga ir yra ugdoma". Meilė negali būti fizinė, ji įsikišanti sielos ir širdies. Meilė neklatinga, ji nemokanti meluoti, bet tiesi ir atvira. Nuosirdi ir tyra. Deja!.. ne romantizmo metų gyvename, tačiau, juk meilė nežiūri nei karo, nei audros, ji nešibijo vargo ji klesti turtoaliuose ir vargdienuose, jos visur spinduliuojama.

Grožinė literatūra ir straipsniai. Iš grožinės literatūros randame: "Laudies Daina"; Elenos Tumienės eil. — "Karaliai ir šventieji"; Agunos eil. "Laurų Vainikas"; Elzės Rataiskienės vaizdelį "Vardinio dovaną". Gana įdomūs ir kiti straipsniai: A. Tamošaitienės "Juostos senovės Lietuvoje"; arch. Edm. Arbas-Arbačiausko "Ką moteris norėtų matyti šių dienų name"; gyd. A. Užpienės "Burmės Higiena"; Stefanijos Stasišienės "Ar mūsų vaikai tiki Kalėdų senelį?"; "Kas nemylė Kalėdų?" S. P.; "Kalėdų dovanos" S. P.; K. Kebliškienės "Moterų organizacijos Lietuvoje".

Nekalta anka

Vienas nekaltų vaikų vengrų sukilimo žiūri per grotas pabėgėlių centre Vienoje, Austrijoje. Jų ten yra tūkstančiai, ir visi tame pasibaisėtiniame beviltiškaime stovyje,

Mergaičių kertelėje rašoma apie Marijos augštesniosios mokyklą ir jos auklėtines.

Literatūros ir auklėjimo skyriuje Alfonsas Grauslys "Jaunystės Maršą" recenzuoja O. Petraitienę, "Prieš dvidešimt metų" M. F. Y-nė.

Skyriuje Moterų plačiame pasaulyje rašo A. Dubauskienė "Apie Kolumbijos moteris"; "Moteris ir politika" sulietuvi-no J. Ambraziejienė; "Apie vyrus ir moteris"; "Apie testamentą sudarymo reikalingumą", Anne Ruth Dubin straipsnį sulietuvi-no J. Ambraziejienė. Mūsų Moteris — "Marijai Varnienėi 70 metų" B. B. Apžvalga — Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų sąjungos. Mados, Filmas, Tarp mūsų kalbant (psichologija), Šeiminių skyrių vedanti Br. Pabedinskienė.

Puikus žurnalas

Reikia džiaugtis ir didžiuliu tokiu gražiu ryžtu mūsų moterų, leidžiant šį puikų žurnalą. Jį išvydo gyvenimą, neturėdama dolerių bankuose, nei nejudama turto nesąnėdžio pelno. Ji išėjo pilna troškimo ir ryžto — gyventi ir veikti, liūdyti, kad lietuvis dvasia, nežiūrint įvairių trukdymų, tebėra gaivališka kūrybiška. Nitsche yra pasakęs: "Be grabų nėra psikiškimo". Ji prisikiškė po daugelio metų tylėjimo. Jauste jauti, kaip gražus šiuo dienų moterų noras gyventi ne fizine apraška, bet dvasia, kuri per tiek metų išliko gyva.

Šlavėjas

EL. VASYLIŪNIENĖ, Lawrence, Mass.

Pamačiau kampe stovinčią šluotą ir apsidžiaugiau. Pagaliau galėsiu nuvalyti savo atkarpų ir dulkių krūvas, kurios prisirinko per ilgą darbo valandas. Pasigriebusi šluotą pradėjau kuo skubiausiai ir "tobulaisiais" valyti savo darbovietės kampaną.

Gal Tamsta nušluotum ir visą salę, man būtų mažiau darbo, — išgirdau kalbant pusiau rusų, pusiau lenkų kalba.

Prieš mane stovėjo dar nema tytas žmogus: jis buvo augsto ūgio, lieso ir pablykusio veido; jo ausyje kyšojo geležinė saga — prietaisas girdai sustiprinti.

— Kuria kalba Jūs kalbate? — paklausiau rusiškai.

— Stengiausi kalbėti rusiškai, čia juk rusų teritorija, — atsakė man nusijuokęs. Mat, mano kaimynės iš abiejų pusių buvo rusės, taigi ir salės dalis įgavo rusų teritorijos vardą.

— O kurios Tamsta esi tautybės? — paklausiau smalsiai.

— Esm lenkas, — atsakė man keistuvolis.

— Iš kurios Lenkijos srities? — paklausiau lenkiškai ir stebėjau savo partnerio veidą.

— Tamsta kalbi lenkiškai? Iš kur Tamsta? — atsakymo vietoje išgirdau klausimą.

— Esm lietuvis, iš nepriklausomos Lietuvos.

— Tamsta Lietuvoje kitokią darbą dirbai, kaip čia? — žinoma.

— Kuo Tamstai teko būti savo tėvynėje?

Stovintis prieš mane žmogus staiga išsisėdė, atmetė galvą už pečių, jo išblyškęs veidas pagyvėjo ne savo spalva, bet vidi-nėmis varšomis, ir jis man tylėliau atsakė:

— Buvau generolas, ponai, nepriklausomoje tėvynėje buvau generolas, karo metais tarnau-vau Anderso armijoje.

Taigi yra sakoma, "kas pro iš-jukimų Seilę ir Charibdę laikykletis laivą ir vis dėlto tapo žmo-gumi, tasai yra daugiau, negu mirti nugalėjęs". "Moteris" ta žygi yra atlikusi. Jos turinys nesusideda iš naujos programos su skambiais šūkiiais, jos progra-ma yra kukli, moteriška, ir ma-no atitiksianti visų moterų min-tis, troškimus, bus išgirsta, iš-klausyta ir visų nuosirdžiai re-miama.

Gal jai buvo lengviau šį tikslą atsiekti čia, kur spaudos laisvė yra labiausiai išbujojusi... Ir kaip džiugu, kad tiek daug mo-terų savo kūryba, straipsniais "Moters" žurnalo puslapius pri-pildė. Jame randame gausiai ori-ginalios medžiagos, gražius straipsnių išdėliojimus, tik pats viršelius nėra efektingas. Pavar-čius Lietuvos mergaičių laikraš-tį "Liepsnos", leistus 1938-9-40 metais, arba Lietuvos Moterų tarybos mėnesinį žurnalą "Mo-teris ir Pasaulis", leistą 1937 m. norisi sakyti, kad "Moters" žur-nalo viršelį reikia keisti. Beročs, pačių moterų menininkių esa-ma, tad ir viršelius galėtų meni-škiau atrodyti.

Šiaip šis numeris (Nr. 4) yra gražiai išleistas, pilnas iliustracijų, tik gal per daug jos su-grupuotos į paskutiniuosius pus-lapius. Tačiau nuosirdi pagarba tenka redakcijai už tokį gražų darbą ir linkėtina nenuilstamai toliau šį žurnalą skieisti, kuris mūsų visų mielai yra laukiamas ir skaitomas.

— Išsiūriūjau į kalbančiojo veidą, kuriame spindėjo atsimi-nimų vaidiniai: man pačiai pa-sivaideno augsto ūgio karinin-ko atvaizdas, svajonių ir vilčių valandos, nusivylimas ir skaus-mo metai. Užmiršau jį esant lenku, mūsų ilgamečių priešų dalyviu. Mačiau žmogų, užsiva-jojusį savo prisiminimuose, už-miršusį valandėlei tą tikrovę — pilką ir šiandieninę.

— Janitor, where are you? Ja-nitor, Peter? — iš kitos salės galo kažkas šaukė balsiai. Kal-bantis su manim žmogus krūp-telėjo: jo veidas vėl sustingo sa-vo baltume, pečiai lyg nusiviro, neramiais judėjimais ir dar ne-ramesniu žvilgsniu jis pradėjo įsė-koti šluotos.

— Mane šaukia, ponai, ačiū už malonų žodį.

Padaviau Petriui šluotą ir įbe-džiau savo žvilgsnį šaukiančio-jo link. Vidury salės, ant savo stiprių kojų, plačiai išsiskėtu-sių, stovėjo Mr. Brown. Jį ga-lima buvo pavadinti bent kuriuo kitu žodžiu, ar garbingiausiu ti-tulu, bet veido išraiškos niekas nenublaškytų: plačiaveidis, rau-donskruostis, kramtas gumą, jis sudarė kontrastą Petro veidui.

— Ei, šlavėjau, Petrai, kur tu užsižiopsai? — girdėjau dar, kai Petras skubėjo, šluotą ne-šinęs. Šaukiančiojo intonacijo-jė buvo savotiška pasityčiojimo ir pasigyrimo gaida: aš tave dar pavarinėsiu, tu buvęs gene-rale, dar tu man žiopsos! Žiū-rėjau į Mr. Brown veidą — pir-mas įspūdis buvo pribėgti ir pa-sakyti jam ką nors irgi nema-lonaus, įskaudinti. Tačiau nieko nepasakiau. Atsisėdusi dirbti kartojau šv. Rašto žodžius — Meilė yra kantri... galėsinga...

Grįžusi nimo, atsiverčiau žo-dyną ir išmokau naują žodį — janitor-šlavėjas.

J. Gerdvilienė

VIENUMOJ

Girdėjau,

Kaip pačengėmis slenkant varinė vėsa
Ir dauno'o medžiai lopšinė;
Kaip prabėga dejudama vėjo banga,
Nešdama garsų sutartine.

Matau,

Kaip mėnulio šešėlis nutysta,
Išsibarsito dangus deimantais,
O naktis, užsidegus žibintą,
Vieniša sau nueina laukais.

Jaučiu,

Kaip tyliai atidaro duris ilgesys
Ir priėjęs paglosto mane;
Kaip užgauna svarus vienumos virpuly
Ir supurto tarytum rudens sausgėla...

Matau,

Užsimerkę padangę aušrinę mažą
Ir užgeso žibintas nakties.
Viršum pievų nubrido ūkai, ir diena
Saulės spinduliu žemę aplies...

Koks bus amerikietės gyvenimas 1960 m.?

Jau dabar pranašaujama, koks puikus gyvenimas bus ame-rikietei 1960 m. Amerikos mo-teris taisy metais gali tikėtis ne-paprastai lengvo gyvenimo, pa-lyginus su praėjusiomis dienomis.

Namuose ir įstaigoje 1960 m. moteris turės šias privilegijas:

1. Pirmiausia ji pati bus liek-na, nes ji laikysis gerai balan-suotos dietos, valgydama dau-giau įvairių žalių salotų bei vai-sių, negu bulvių ir šokolado.

Išrinkta pirmoji moteris

Pirmoji moteris išrinkta į JAV kongresą iš Philadelphiaios apskrities yra Mrs. Kathryn E. Granahan (viršuje), kuri laimėjo pagal demo-kratų sąrašą. Ji bus vietoje savo mi-rusiojo vyro William Granahan.

2. Ji ras daugiau laisvo laiko, nors ir turės 2-3 vaikus, ap-link ją lakančiančius.

3. Namų apyvokoje ji darbu-sis paspausdama mygtukus, var-todama tokius prietaisus — na-mų apyvokos pagalbininkus, kaip radaro virimo krosnis bei garso bangas plovimui baltinių.

4. Ji dėvės įvairių rūšių jai tinkančius stebuklingus išdirbi-nius — greičiausiai tokius, kaip rausvą žebenktį (mink), bei smaragdo spalvos šermunėlį.

5. Ji ras daug lengviau darbo įstaigoje.

Kokios rūšies ateities turėtų tikėtis Amerikos moteris yra nurodyta 20th Century fondo studijoje: "Amerikos reikalavi-mai ir priemonės; nauja apžval-ga".

Norinčioms ištekėti ateitis atrodo viltinga. 1880 metais 1/3 moterų, vyresnių kaip 14 metų amžiaus, niekad neįsikiškė. 1950 m. mažiau kaip 1/5 moterų nie-kad nesudarė šeimos ir, atrodo, šia kryptimi dalykai gerės.

Panašiai su darbu, JAV mo-teriai ateis vis daugiau darbų už namų sienų. Moteris gauda-vo darbo 1870 m. viena iš septynių, 1920 m. viena iš penkių ir 1950 m. — viena iš keturių. Darbo atžvilgiu Amerikos mo-te-riai pranašaujama auksiniai lai-kai.

Is moterų veiklos

★ Kunigšt. Birutės dr-ja Chi-cagoje paskyrė \$25 vengrų sukli-mo aukoms bei pabėgėliams.

★ Sofija Ozellenė, veikloji vi-suomenininkė, išvyko į Baltimo-rę, Md., pas savo dukrelę gydy-toją Sofiją.

★ Marija Rudienė, Nora Gu-gienė ir Petronėlė Gribienė, Bal-fo direktorės, išvyko į Detroitą ir dalyvavo Balfio seime vakar ir šiandien.

★ Akademikės skautės Aldo-na Paltarokaitė, Aldona Ščiū-kaitė ir Danutė Cipijauskaitė įsiregistravo į Lituanistikos sky-rių De Paul universitete, Chi-cagoje.

★ Balfio darbuotojos Nora Gugienė, Petronėlė Gribienė ir Elžbieta Samienė, dirbančios su pasišventimu šalpos darbą per dešimt metų, nuo pat Balfio įsi-kūrimo pradžios, bus pagerbtos Chicagoje Balfio bankete gruodžio 2 d., sekmadienį. Lietuvių auditorijos didžiojoje salėje 6 val. vak. N. Gugienė ir Gribie-nė yra Balfio direktorės. O E. Samienė buvo Balfio III-čiojo skyriaus Bridgeporte įsteigėja ir veikliai darbavosi per eilę me-tų Balfio Chicago apskrities valdyboje. N. Gugienė gi yra Balfio centro valdybos sekreto-rė nuo pat įsteigimo pradžios.

★ Chicago's Lietuvių Moterų klubas paskutiniame savo su-sirinkime paskyrė \$100 Balfui (pinigus įteiks asmeniškai klubi-narė — Balfio direktorė Ma-rija Rudienė Balfio seime lap-kričio 23-24 d. Detroitui; \$25 Dariaus ir Girėno postui vete-ranų ligoninės cigarečių nu-pirkti; \$25 lietuvių Kalėdų eg-lutei papuošti Mokslo ir Pramo-nės muzėjuje Chicagoje (klub-as yra eglutės mecenatas, kas-met jai rūpinasi).

★ Marijos augšt. mokyklos meno skyriaus mokinės vakar išpuošė lietuvių kalėdinę eg-lutę Mokslo ir Pramonės muzėju-je Chicagoje. Vėliau jos išpuoš Ediso no kompanijoje miesto centre visų tautų kalėdines eg-lutes, net 28 jū. Skyriui vado-vauja sesuo Gratia, kuri parašė knygą apie įvairių tautų kalė-dinių eglučių ornamentus, pa-puošimus bei kalėdinius papro-čius.

Ligos tarp jaunuolių plečiasi

Venerinės ligos tarp jaunuolių, ypač mergaičių, plečiasi, pra-neš šiomis dienomis Amerikos socialinės higienos sąjunga, kai ji atskleidė dvejų metų studiją apie venerines ligas tarp jaunų žmonių.

Sąjunga pranešė, kad susirgu-sių tomis ligomis skaičius regu-liariai krito nuo 1947 metų ligi 1954 metų, bet smarkiai padi-dėjo 1955 m. Sąjungos pirminis kas P. R. Mather iš Bostono pasakė: "Jauni žmonės, nuo 11 metų iki 19 m. sudaro didesnę pusę sergančių venerinėmis ligo-mis. JAV šiandien, ir pagal kon-servatyvius apskaičiavimus 200, 000 jaunuolių šiais metais su-sirgs ta liga".

Mather pasakė, kad tos ligos padidėjimas tarp jaunuolių mer-gaičių (11-19 metų) yra ypač bauginantis dalykas. Anot jo, jos sudarė 34% visų susirgimų pereinamais metais palyginus su 30% 1953 metais.

Mezginiai odinėm pirštinėm

Odinės pirštinės, papuoštos švelniais mezginiais, yra madi-n-giausias ir mėgiamiausias mo-terų pirštinais šiuo švenčių se-zoną.

Jos nėra taip neapraktiškos, kaip atrodo, nes visa pirštinė, nuo pirštų galiukų ligi riešo, yra plauinama. Mezginiai yra nailo-niniai, o oda yra specialiai pa-gaminta, kad nenublyktų bei ne-nusitrauktų.

Nerodo susirūpinimo

Nei krislelio susirūpinimo nesima-ti karalienės Elžbietos II-sios veide, kai ji važiuoja iškilmingoje karališ-koje karietėje atidaryti jau penktą per savo valdymo laikotarpį parla-men-tą Londono. Či ant karalienės vyriausybės pečių gulė didelė ata-komybė dėl įvykių Egipte.